

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitászó ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 8.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Béke.
- Az ortodoxok küzdelme.
- Zarándoklás a vértanú-sírokhoz.
- A tulipános város.
- A lelkiész szerelme.
- A Borszem Jankó jubileuma.
- Aradi atléták Athénben.
- Sherlock Holmesa Tekányéknál.
- Barabás a békeszerződésről.
- A Wekerle-kormány.
- Királyvárosi pörök története.
- Tavaszi divat.
- Csarnok: Az élet mélységiből. Írta: Lila.

Béke.

Arad, Április 7

Abban a szörnyű válságban és immi-nens veszedelemben, melyben a magyar nemzet alkotmányos léte vergődött, egy vigasztaló momentumot mégis látni vél-tünk, azt t. i., hogy a bajban a párthar-
cok megszűntek s az azok okául szolgáló vallási és társadalmi ellentétek a haza kö-zös szeretetében felolvadtak. Hiu remény és h. e. aros csalódás! A helyreállandó al-
kotmányos élet kilátása még csak embrió-jában van, a béke bölcsője még üres és már megindultak körülötte a személyes
torzsaikodások csunya üzemei. Megdöb-bentő látvány, hogy a magyar nemzet ősi
átka, a rut viszály fogadja a jobb idők zálogát, melylyel a gondviselés különös kegyelme ajándékozta meg a magyart az

ő vigasztalan nyomoruságában. Vajjon megmarad-e s nagygyá fog-e nőni a nem-zet reménye, az alkotmányos szabadság biztosítóka ilyen dajkaság mellett?

A kibontakozás körül folyó tárgyalá-sokban ugyanis már felütötte fejét a kle-rikális irányzat hidrája és nehézségeket támaszt a kormányalakítás munkájában, mert az, ki a nemzet és felség bizalmát egyaránt bírja, s adott körülmények közt a vezérszerepre leghivatottabb volna, libe-rális ember és elvei nem illenek bele a néppárt klerikális politikájába. Az az el-lenkedés, melyet a koalíció néppárti tag-jai Wekerle Sándor személye ellen kifejtettek, nemesak hogy aggodalmas a jövő alakulása szempontjából, de szomorú vilá-got vet a koalícióra is, s magyarázatául szolgál e szövetség ama gyöngeségének, hogy a válság egész folyamán, különösen pedig annak jelentősebb mozzanataiban nem fejtette ki azt az állandó, mindenre kiterjedő és főlényes koncepciókról tanus-kodó akciót, melyet egy ilyen — még csekélyebb értelmi és erkölcsi töké-vel rendelkező szervezetektől is várni lehe-tett volna, hogy ha az — *egységes*. Nem volt kifejele elég hatása, mert belsejében alkatrészeinek erejét neutralizálták az el-
lentétek.

A folyamatban levő tárgyalások órá-ról-órára érkező híreinek frissesége fordított arányban áll meghizhatóságukkal; dróton szaladó fáma nem igen megbízható

s korai volna hireiből mélyebbre ható kö-vetkeztetéseket vonni. Így föl kell tennünk, hogy a kabinetalakítás körülményei sok-ban másként állanak, mint ahogy innen a távolból első hallásra véljük, s a néppárti akciónak is több a füstje, mint a tüze, de a nyilvánvalóvá lett célzat le nem ta-gatható, sem annak tanúsága.

A néppárti frond annál elítélendőbb, mert közelebbről tekintve nem is annyira a politikai, mint inkább a személyi ellen-tétek játszanak bele. Ugyanis a most megválasztandó országgyűlésnek, a király-lyal közösen megállapított programm sze-rint, nem lesz semmi alkalmunk vallási vagy társadalompolitikai reformakcióra. Az ujonclétszám, a katonai szükségletek és a költségvetés megszavazása, valamint a választói jog kiterjesztéséről készítendő javaslatnak alapelvei éppen szolgálhatnak okul és alkalmul komolyabb ellentétek ki-élesedésére, sőt az utóbbiban a néppárti fölfogás talán még radikálisabb, mint a milyen Wekerléé lehet, ki a régi guver-nementális politika hagyományait bizo-nyára nem vetkőzhette le teljesen.

Remélhető volt tehát, hogy a haza és közérdek iránti tekintetek az utolsó órá-ban legyőzik a sekélyes torzsaikodást és egy sorba állítják azokat, kik amaz érde-kek védelmére kiállottak és most alkal-muk van magasztos feladatuk teljesité-sére. Az esti órák egyik röpke híre csak-ugyan azzal a megnyugtató hírrel érke-

A hétről.

A Bristol-szállóban.

I.

A Bristol-szálló szállodása
Bz isten, jó gyerek.
Hívzárja szállnak olykor olykor
Magyar miniszterek.
Fogadja őket tisztelettel
És ad nekik helyet,
A Bristol-szálló szállodása
Biz isten, jó gyerek.

A Bristol szálló szállodása
S a főpincér vele,
H: a vendége nem miniszter,
Akkor se nézi le.
Magyarfalóknak háló ába
N m ngranak bele:
A Bristol-szálló szállodása
S a főpincér vele.

II.

A szállodában van szoba
É van számos terem,
Minden szobában esengetyű
É: sok más kényelem.
A folyosókon félve jár
A szobalány, a pincér;

Lármát és zajt nem csapnak ők
Egy dáriusi kincsér!

És szól a pincér: Istenem!
Miy történelmi egy terem!
És szól a leány: Már annyi szent,
H gy bekét főznek ide-bent.
A Polonyi beszél nekik,
És ők a békét tervezik,
A béke bizton megterem:
Miy történelmi egy terem!

III.

A szállóbeli telefon
— Vajjon megoldás lesz-e? —
Egész nap raita kiabál
A Neue Freie Presse.
A sok riport-er ott tolong,
É: lázasan jegyeznek:
Nehéz szülés . . . nehéz szülés . . .
A béke mikor lesz meg?

Telik a perc, az óra fut,
Fikkerek robognak,
S ők délelőtt é délután
Ujfent beszédbe fognak.
É: meghányják és megvetik,
Hogy milyen lesz a béke,
Mg végre kijő Polonyi
És kijelenti: Vége!

IV.

A Bristol szálló csupa fény,
És az étterme pompás!
Az asztal csupa tulipán,
És csupa víg mosolygás.
Mellelte ül a darabont,
És minden ellenségit:
A béke megvan! Mily öröm
Iy bájos látványt nézni.

A pincér és a borfiu
Orú a békeláznak,
És történelmi arcokat
Vig hangulatra vágnak, —
Csupán a szállodás borus,
És ily dörög magába:
Ezek se jönnek Bacsba már,
Hogy csipje meg a kánya!

V.

Egyik asztal mellett ülve,
Ott dühöng egy osztrák gyáros,
A jövőkön eltűnődve
Kedve nincs, arca gyászos.
Móán sir föl önmagában:
Magyar Kuodschtoknak vége!
Minek ettük meg a békát,
Hogyha most már itt a béke!?

zett, hogy *Wekerle* Sándor bizatott meg a kormányelnökséggel és kabinetjében a néppárti *Zichy* Aladár gróf is tárcát vállal. Nem tudhatjuk, vajjon egy későbbi hirdetés nem cáfolja meg ezt is, de nem is keressük. Jól eső gondolattal nyugszunk meg ezen utolsó üzenet amaz állítólagos tényében, hogy vezérferfiaink teljes egyetértéssel sorakoznak a honmentés zászlaja alá s vállvetve igyekeznek a haladás útjából eltakarítani azon törmelékeket és romokat, melyeket a félreértések és szenvedélyek nyomán jött viharok törtek le alkotmányunk épületéről. Boldog érzéssel jegyeznők fel erről a történelmi jelentőségű napról, hogy a nemzet és király közötti béke létrejöttkor elfoszlott a magyarság egéről a hagyományos átok fellege és biztató derűvel süttött ki az egyetértés ragyogó napja.

Az ortodoxok küzdelme.

(Harc az aradi izr. hitközségben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 7.

Néhány év előtt indította meg a mozgalmat az aradi izr. hitközség néhány tagja, hogy kilépve a hitközség kebeléből, külön ortodox egyházat alapítsanak. Ezt a szándékukat bejelentették a belügyminiszternek, de a miniszter a bejelentést nem vette tudomásul, csupán egy imaházi egyesület megalakítását engedélyezte. Kimondotta egyúttal, hogy a kilépők, kilépésüktől számított öt évig, kötelesek az anyahitközségnek a rájuk kirovott hitközségi adót megfizetni és azon magánjogi kötelezettségeknek is eleget tenni, amelyeket az aradi izraelita hitközség az ő hallgatóságos beleegyezésükkel magára vállalt.

A belügyminiszter egyben utasította a várost, hogy állapítsa meg az alakítandó imaházi egyesületnek jogait és kötelezettségeit, illetve szólítsa fel az aradi izraelita hitközséget az ez irányban szükséges intézkedések megtételére. A kóser hus vágására és kimérésére (gabella) a miniszter csak annyi jogot engedélyezett az imaházegyesületnek, amennyit az izraelita hitközség hajlandó megadni.

Az aradi izraelita hitközség azonban nem nyugodott meg a belügyminiszter határozatában, hanem *felebbezést* adott be a városhoz. A felebbezés előadja, hogy az 1884. évi törvény rendelkezése, amely arról intézkedik, hogy a kilépők a kilépéstől számított öt évig kötelesek hitközségi adót fizetni és a hitközség magánjogi kötelezettséget vállalni, csakis olyanokra vonatkozik, akik kilépnek, s más hitközség kötelekébe lépnek. Ez esetben azonban nem kilépésről, hanem egy imaházegyesület alakításáról van szó, amelynek tagjai továbbra is a hitközség kebelében maradnak. A hitközségi adó és más kötelezettségek fizetése alól tehát öt év múltán sem menthetők fel az imaház egyesület tagjai. Viszont a hitközség a törvény értelmében az imaházegyesületnek egy meghatározandó segítyt tartozik adni.

A hitközség felebbezését ma tárgyalta Aradváros közigazgatási bizottsága, amelynek *Kádas* Kálmán főjegyző referálta az ügyet.

Műlek Lajos dr. szerint ebben a dologban úgy az egyik, mint a másik részről számos érvet lehet felhozni, miért is nem tartaná ajánlatosnak a kérdés elhamarkodását és azt indítványozta, hogy kérjék fel a jogügyi bizottságot véleménynyilvánításra.

A bizottság elfogadta az indítványt és véleményezés végett a jogügyi bizottsághoz utalta át az ügyet.

A tulipános város.

(A tulipános *Márkus* Emma. — A béke kohójában. — Föltámadás.)

Budapest, április 7.

Tulipános a kabátunk, tulipános a kedvünk, tulipános az utcánk, a lakásunk. Tulipános itt minden ebben a szép, nagy városban, amely jó ideig nem akart megmozdulni s lomhán, közönyösen fogadta a szenvedést és a nyomort. Most aztán jött a tulipán és a főváros egyszeribe felvirágozta magát. Férfiak és asszonyok, fiúk és leányok hordják a magyar tulipánt s a sétatereken a dajkák ölében ficánkoló babuskák pólyán is ott pompázik a három színű virág.

Es Bécs, amely nem ijedt meg a fenyege-

téselnéktől, amelyre nem hatottak kéréseink, — íme megijedt a tulipántól és meghódol előtte. De hát nem is esoda. Ez a virág egyszerre egy táborba hozott valamennyiünket és amikor széjjel nézünk a táborban, azt látjuk, hogy a vezéreink szép asszonyok, szép leányok. Mert a tulipános gárda legelső sorában haladnak *Ér.* *Fedák* Sári még a fehér autobilijára is rápingáltatott egy hatalmas tulipánt: *Komlóssy* Emma a kalapján, a ruháján és — ne tessék elpirulni! — a harisnyáján is tulipánt hord. De nemcsak az operett istennői tűntetnek eképen. A komoly, a méltóságteljes Nemzeti Színház szép asszonyai is feltűzték a tulipánt. Legelsőnek is — *Márkus* Emilia, ez a csodás, szép asszony, aki hófehér vállain tartja, hordja az egész Nemzetit; aki egymaga egy egész repertoárt jelent s aki van olyan népzerű, mint a *Zsazsa*, bárha annál százszorta nagyobb művésznő. A Nemzeti Színház föllendülése jórészt az ő műve. Az idén is szakadatlanul játszott hat hónapon át és most nem pihenni megy, hanem fölkeresi sorra a vidéki városokat, hogy ott is eljátsza legújabb szerepelt. Ott Aradon már a legközelebb látni fogják a tulipános *Márkus* Emmát, akihez hasonló színésznője nincsen Bécs városának!

A *Kossuth* Ferenc József-körtuli lakásán tegnap délelőtt történelmet csináltak. A vezérő-bizottság tanácskozott a béke felől és a pesti újságok politikai riporterei — a kiknek meg muszáj tudniok mindent! — valósággal ostrom alá fogták a lakást. *Kossuthék* azonban titkolóztak — és ez érthető! — s egyszerűen lezárták a lakás minden ajtaját. De nyitva maradtak az ablakok! És az ablakokon át szépen bemásztak a *Kossuth* előszobájába a politikai riporterek s az ablakon át távoztak is a lakásból. Azután futottak a redakciójukba és elmondották az országnak a nevezetes, az érdekes híreket!

Ha pedig meg lesz a béke — nem lehet majd birni a fővárossal. Már most mosolygó, derűs arccal jár kél mindenki, a reményesség is csodákat mivel már. Hátha még itt lesz a pozitívum! A házakat fellobogózzák majd, az ablakokat kivilágítják majd és zene szól és nótá-

Utak végén.

Írta: Ádám Éva.

— Anna te! Anna te! Anna!

Egy öreg nyolcvan éves nő kiáltotta ezt a nevet egymásután Isten tudja hányszor. Végre belépett egy pirospozsgás arcú cseléd leány. Látszott a kipirult arcan, hogy akkor érkezett valahonnan. Megszóla:

— Mit parancsol? A kisasszonynak hiába mondom százszor is, hogy itt vagyok, mégis tovább klabál.

— Ne haragudj no... Tudod, hogy nem hallok.

— Jól van, jól, de aki idegen hallja, azt hiszi, hogy én nem nézek a kisasszony után. Pedig még a gondolatát is kitaláltam. De ha valaki olyan meghallja, beárul a kisasszony rokonainak. No de csak szót tegyenek, itt is hagynám a kisasszonyt, aztán nem tudom ennyi bérért ki ülne még itt...

A cseléd szemtelen fensőséggel beszélt a szegény fehérhajú elhagyatott nővel. Néha valóságos leszárdta a nyelvet leány, de az öreg kisasszony akkor se mert szólni. Most is félénken jegyezte meg:

— Hiszen semmi dolgod sincs Anna...

— Nincs e? Pattant föl a leány. A kisasszonynak semmire dolog! Könnyű ott ülni a díványban napestig!

— Nem is úgy értem... no, huzd ki azt a fiókot a kaszén fiókot. Keresd meg...

— Már ismét keresni kell valamit? Vágott közbe a leány.

— Hamar meg lesz. Csak ügyelj össze

ne hányj semmit. A második fiókot huzd ki?

— Azt, azt, felel a leány és azért is az első huzza ki, ahol a szomorú öreg kisasszonynak az emlékei vannak elrendezve. Mondjárt felül a fenyképek. A cseléd kíváncsian hányvet a fiókban.

— Mit csinálsz Anna? hangzik ismét a félénk kérdés.

— Hát mit csinálnék? Várok. Itt állok már mlóta, várom, hogy mit keressek.

— Ne haragudj Anna... tudod, hogy nem látok...

— Hát hiszen nem is haragszom, nincs nekem olyan rossz májam. Csak mondja már a kisasszony mit akar? Vagy már ismét elfelejtette?

— Nem, nem... azt parancsoltam, hogy az este olyan jól megkented a lábaimat, mintha elvetted volna a fájást. Azt gondoltam: adok neked valamit.

— Én nem azért tettem, szabadkozik a leány.

— Azért mégis neked adom, vedd ki a fiókból azt a szép csipkés fehérkötényt.

A leány sietve hányja össze a fiókot. Egy szép selyem diszkötényt talál ott. Régi szép idők maradványa. A cseléd örvendetes arccal kérdi:

— Ez e az kisasszony?

— Tudod fiam, hogy nem látok. Hát azt a fehér csipkést vedd.

A leány zsebre vágja a selyem diszkötényt és azzal, mint akinek semmi dolga itt benn, siet kifelé.

Az öreg kisasszony hallgat, hallgat. Előbiskol. Ujra megszólal:

— Anna te! Meg se köszönöd? Szívesen adtam, nem várom a köszönetet, de úgy illik, csak azért mondom...

— Hiszen megköszöntem kétszer is, hazudja a leány.

Az elhagyatott nő újra hallgat. El-el-szúnyókál. Már nem is mer szólni, a felelő mindig ez: hiszen mondtam, hiszen tettem, hiszen itt vagyok.

Ő szegény azt hiszi, hogy tényleg igazat mond a leány és szinte szégyelli, hogy ő olyan gyarló. Inkább nem szól, de finom vonásai, ezerráncu arca valami csodásan szomorú érzést fejez ki.

Talán a múlt időkre gondol.

Igaz, hogy neki abban se volt sok öröme. Csak az, hogy fiatal volt. Látta a csillagragyogást, hallotta a madárdalt. Most már nem hall semmit, nem lát semmit. Nyolcvan év! Annak is sok, aki ép és egészséges. Amíg látott, ha nem is hallott semmit, ha jönni menni nem is tudott fájós lábai miatt, de elmulatott azokkal a régi könyvekkel, amik vele együtt vértültek és mentek ki a divatból.

Be megváltoznak még a könyvek is! A csoda friss, új, ideges a közszellem. Megértezt ő vaken is, süketen is. Idegen már itt minden neki. Néha úgy belemerül az ő elmúlt világába, hogy szinte értelmetlen butaságokat beszél.

Rokonai ugyan vannak, fiatalok, vidámak. Azok tartják őt. Nehézkes a néni természetete, szokták mondani, neki terhére vannak a gyer-

hangzik majd minden uton útfélen! S ha haza jön majd a király! . . . Milyen szeretetet tapasztal majd itt, itthon, az ő tulipános nagy városában! . . .

Tavas van. Odakünn sűt a nap és aranyra festi a tánczó porszemeket. És az utcán szép asszonyok, szép leányok járnak és mintha muszika zugna a levegőben. És ebben a tavaszban készül a föltámadás. A mi föltámadásunk! . . .

F. J.

Zarándoklás a vértanú-sírokhoz.

(Aradi munkások Műcsán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Hazafias ünnepély színhelye lesz holnap a mácsai park. Mint ismeretes, ötszáz aradi waggongyári munkás holnap, vasárnap elzarándokol a Károlyi Gyula gróf mácsai parkjában nyugvó vértanúk: *Damjanich János* és *Lahner György* sírjához s azokat kegyeletes ünnepély keretében megkoszorozza. A résztvevők délután fél 6-nykor gyülekeznek a Szabadságtéren s egy óraker indulnak a waggongyári zenekar indulói mellett az állomásra, honnan fél kettőkor indul a különvonat. A hazafias waggongyári munkások ez uton is felszólítják a közönséget, hogy minél nagyobb számban vegyen részt a vértanúk sírjához való zarándoklásban. A két hős sírjánál lefolyó kegyeletes ünnepély programja a következő:

1. *Himnusz*. Eneklil a közönség.
2. *Ünnespi beszéd*. Elmondja *Szappanos Lajos*.
3. Koszorúk elhelyezése.
4. *Gyászdal*. Előadja a waggongyári zenekar *Neubauer Odön* karnagy vezetése alatt.
5. *Óda*. Irta *Varga József*, előadja *Tóth László*.
6. *Magyarok királya*. Szavalja *Szeles Pál*.
7. *Szózat*. Eneklil a közönség.

Az aradi iparos ifjak önképző egyesületének elnöksége ez uton tudomására adja tagjainak, hogy az egyesület testületileg részt vesz a vasárnapi mácsai ünnepélyen és egyúttal felkéri a tagokat, hogy mentől nagyobb számban jelenjenek meg délután fél 6 óraker az egyület helyiségében, hogy onnan zászló alatt csatlakozzanak a felvonuláshoz.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy holnap egy hétre, e hó 16-án gazdag műsorú hazafias ünnepélyt rendeznek *Károlyi Gyula* gróf mácsai kastélyában, melynek programja a következő:

1. *Himnusz*, éneklil *Weitz József* vezetésével a férfi dalárda.
2. *Tulipán*. Szavalja *Károlyi Margitka* grófnő.
3. *Kossuth-induló*. Zongorán előadja *Kalotzky Vilma*.
4. *Ünnespi beszéd*. Tartja *Csek Károly* tanár.
5. *Tavas elmúlt* . . . Eneklil a férfi dalárda.
6. *Rákóczi kesergő* . . . Szavalja *Cselló Margit*.
7. *Kurucnóták*, tárogatón előadja *Joanovits Sándor*.
8. *Éhresztés*. Szavalja *Világ János*.
9. *Induló*. Zongorán előadja *László Árpád*.
10. *Kossuth sírján*. Szavalja *Kosztlerné Kápolnay Juleka*.
11. *Tűz*. Hegedűn előadja *Csák Károly*, zongorán *Kalotzky Vilma*, csehlón *Vértes Károly*.
12. *Szózat*. Eneklil a férfi dalárda.

A Borsszem Jankó jubileuma.

(A kétezredik szám.)

Arad, április 7.

A jeles, régi élelclap, az *Agai Adolf* dr. alapította *Borsszem Jankó* jubilál. Most jelent meg a kétezredik száma, s ezt a nevezetes alkalmat gazdag érdekességekkel és pazar illusztrációkkal teii számmal ünneplik a szerkesztők: *Agai Adolf*, a fő és *Lipcsy Ádám*, a felelős.

A kitűnő élelclapot a kiegyezés évében alapították, egyenesen *Andrássy Gyula* gróf, az akkori miniszterelnök ötletére. Szerkesztőnek fő fedezették *Agai Adolfot*, a doktort. (Akit az aradiak különben nem csupán az írásai és porzálai révén, hanem közelebből is ismernek, miután Aradról házassodott, s most is le-lejön aradi rokonaihoz.)

A lap gárdájának tagja volt azóta irodalmunknak csaknem minden jelese, aki a humorban is dolgozott. Olyanok is, akik azóta maguk alapítottak új élelclapot, mint *Rákosi Viktor* és *Heltai Jenő*.

A Borsszem Jankó intimitásai között legnevezetesebb a *Kagál-esttel*, ahol a Borsszem

Jankó emberei, belső és külső dolgozó társai, barátsálatalkozni szoktak, hogy a következő szám tervét, képtárgyait, ötleteit kifőzzék.

Az eszlári pör idején támadt antiszemizmus a Kagál-ból is politikai lökét kovácsolt, azon a réven, hogy *Kozma Sándor* főügyész szintén vendége volt a Kagál-nak.

Verhovay Gyula — írja a *Borsszem* Jankó krónikása — a Függetlenség ben egyenesen rovatot nyitott ezzel a címmel és nyitán hirdette, hogy a zsidók ellen Magyarországon nem lehet igazságot kapni, mert hiszen a királyi főüg, és *Kozma Sándor* maga is tagja a „Kagál“-nak s minden egyes lépését, a mit épen „a nagy pörben“ szándékszik megtenni, vagy tétetni, előzetesen bejelenti a „Kagál ülésen, a melyeken általánosan részt vesz.

Azóta nagyon csöndes ember lett *Verhovay* ből. Sajna, a legcsöndesebb *Kozma Sándor* ből. Am a Kagál elnevezés megmaradt.

A Borsszem Jankó kabinet alakjait nevezetes emberek teremtették meg és szerkesztették. *Wewreshgyi Dánielt* *Karsai Albert*, *Páter Povidalikot* ketten is irták, akik azóta már elhaltak: *Abonyi Lajos* és *Papp Dániel*. *Seiffensteiner Salamon* mögött *Szekely Ferenc* udvari tanácsos, a *Belvárosi Takarékpénztár* vezérigazgatója rejtőzik ma is. Mucsának írója: *Atel Endre*.

A munkatársak között van egy aradi ember, a kiról a jubiláris szám így emlékezik meg:

„Legzordonabb télviz idején is lenge fölleg-hajlóban evez be egy ábrándos arcu papaszemes férfi, hóna alatt az örök paksamétával, a melyben hol valamely tudományos munka, többnyire azonban összegyűjtött, sajna, kiadatlan költeményei leppanganak.

Ez a kettős lény nappal elsórangú, komoly tudós, akadémikus, muzeumi igazgató-ör — *Réthy László*. Este a kacagtató groteszk humor, vaskos jóízűségek ihettett lantosa dr. *Lóvy Árpád* ő. Versel ország világszerte, valameddig „a magyar nyelv ér“ közközben fofognak kézirában. Ő a Kagál ünnespi poétája. Megzongóje hivaalból minden nevezetes momentumnak, amely e titkos társaság életében előfordul.“

Réthy Lászlónak azokat a — sajna — kiadatlan, sőt részben kiadatlan költeményeit

mek . . . Nem olyan a lakásunk, hogy kényelemben lehetne. Ilyenekkel mentegetik magukat a jó rokonok. Jól tudja azonban az ismerős kör, hogy nem az öreg kisasszony unja a fiatalokat, hanem megfordítva. Szívesen áldoznak érte, — de unják. Hát lakást fogadtak neki, ott a legközelebbi utcában. Cselédet melléje, aki gondozza. Ennél többet igazán nem lehet kívánni a rokonoktól. O ykor be beszaladnak a nénihez, meg is látogatják.

A sejtét ételükből küldenek át neki. Éppen most viszi a cseléd. Az előszobában leül, kényelmesen leeszi a csontokról a húst, kiválogatja mindennek a javát. A mi megmarad, beviszi urnójának. Fogai sem igen vannak szegénynek, egy ideig kinlódik a csontokkal aztán leteszi.

— Anna te! Ma könnyebbek a lábaim . . . Ha ma is olyan jól megkennéd . . . volna nekem egy utam . . .

— Tán táncolni szeretne a kisasszony? Kérdi fél tréfásan, fél gúnyosan a cseléd.

Az öreg nő arca kipirul, hirtelen indulat fogja el, mint a gyermeket és mérgesen a leány felé kap a kezével, arcát megkarmolja.

A leány durva káromkodással fordul ki a házból. Órák mulnak és nem tér vissza.

Délu án az egyik rokon lép be.

— No már édes néni, engem panasz nem érhet, amit lehetett megtettem! De ha ilyen gyermekeségeket csinál, hogy lekarmolja a leány arcát, az se bolond, hogy itt üljön. Lássá: most fölmondott s elment. Hol kapok én hirtelen más cselédet? Ma éjszakára ide küldöm a magamét, holnap lesz valami . . .

— Lesz . . . lesz . . . nekem nem kell cseléd. Kutya. Mindig ugat és harap . . . nem kell!

— Miket beszél ismét néni? Igazán olyan maga mint a gyermek. Az a leány egy tisztességes jó leány. Jól ismerem apját anyját, hát ne panaszkodjék rá. Hiszen ha jó nem lett volna magához, nem ajándékozgatott volna neki annyi apróságot. No nagy-e?

— Nem kell! Makacszkodott az öreg nő. Te is rossz vagy . . . mintha kutya volnék . . . csontokat küldesz . . .

— No már édes néni erre nincs mit felelnem! Nem akarom megsérteni a feleletemmel, hát inkább elmegyek.

És elment a fiatal asszony. Őszintén mérges volt a szegény öreg kisasszonyra, mert azt hitte korával járó szeszély, akadékoskodás minden.

Az elhagyatott nő egyedül maradt. Szívében igaz keserűséggel. Régebben úgy szeretett imádkozni. Tudott is. Átellenben a templom. Öreg életének felét ott töltötte el. Beszélgetett a szent képekkel, a harangozóval, a koldusokkal. Réig volt. Évek multak azóta is. Mióta ráborult a nagy éjszaka, azóta nem járt ott soha. Nem is imádkozott. Miért? Kihez? Hiszen Isten nincs! Ha volna: régen elvette volna a legnagyobb teremtőmennyét.

Most egyszerre csodálatos vágy támad a lelkében. Az Istent keresi. Igen, igen: ő el fog menni, neki el kell mennie ennyi év után még egyszer a templomba!

Különbös lelkiert érez magában. Főlemelkedik, mozog, mozog . . . Nem lát, de a lelke

viszi a régen nem járt, a jól ismert uton. Pár lépés csak . . .

— Igen, igen: meggyógyulok . . . csak még egyszer találkozom az én Istenemmel . . .

És ment az Isten háza felé, egyedül, süketen, vakon, rajongó, exaltált lélekkel. A nagy város utcáján csak úgy toonganak az emberek. Öregek, vakok, sánták, koldusok, fényes, urí nepek. Senkise törődik a nyomorultakkal. Fényes esküvő van. Akkor lép ki az előkelő násznép a templomajtón, mikor kívülről megnyitja azt egy főienk, kopott, szürke szárnalmas öreg nő, aki valami szivhez szóló hangon egyre csak lázasan suttozja, semmit se látva egyebet csak az Istent, akihez eljött ennyi év után s akinek nevét egyre suttozja:

— Az Isten! Az Isten . . .

Az ajtón kívül csoportosan állanak a koldusok. A templomból jövők egyike nagylelkűen egy darab pénzt nyom a kezébe az öreg kisasszonynak s tovább állítja az utból. Az utána jövők követik példáját s a pénz csak hull . . . csak hull . . . a köny is csak hull . . . hull. A szivverés csak gyöngül, gyöngül . . . Valami ijesztően fájdalmas mosoly ragyog az elhagyatott nő arcán, akinek martyromságából még ez az ut hiányzott. Végig botorkált hát rajta rajongó, exaltált lélekkel, találkozni akart még egyszer az Istennel. Eljött. A pénz hull . . . A köny hull, az életerő fogy s halkan hallik az utolsó sóhaj:

— Megérttem ezt is!

Vajjon mire értette ezt?

Aradon is széles körben ismerik az ő jóbarátai, kiknek mindig rendez egy-egy vidám Lóvye-estét, valahányszor felátogat hozzák Aradra.

A Kagál tagjai között van *Bartóky József* dr. miniszteri tanácsos, a volt békésmegyei főjegyző is, akit szintén sokan ismernek Aradon.

A jubiláris szám érdekességei közé tartoznak azok a — hitelességükben mindenestre megerősítésre szoruló — emléksorok, a melyeket a Borsszem Jankó a politika vezető embereitől közre ad. Közöttük van: Apponyi Fejérváry, Andrásy, Tisza, Bánffy, Kossuth, Kristóffy, Széll, Baranyi, Wassics, Szemere Miklós és mások. Ha nem is ők irták, — az, a mit irtanak, találó és jellemző, mint a jubiláns életperegőbb ötlete és karrikerúrája, a melyek nagy népszerűségét megteremtették.

A lelkész szerelme.

(Gyilkosság-e, vagy haláleset?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Egy aradmegyei lelkész halt meg tegnap olyan körülmények között, melyek arra engednek következtetni, hogy a haláleset mögött egy titokzatos szerelmi dráma lappang. Ezt a titkot, melyet az igazságszolgáltatás keze fog leleplezni, elvitte magával a sirba a fiatal lelkész s csupán a körülményekből következtethető az, hogy büntényről van szó.

Fejér Oktáván Mihály, az aradi görög keleti román teológia végzett haligatója, aki legutóbb Pleskucán lakott, nemrégiben pályázott a *szőlősi* lelkészi állásra. Az állást tényleg el is nyerte s már nagyban készülődött rá, hogy azt el is foglalja. Mielőtt azonban ezt megtehetné volna, a görög keleti egyház azon szabálya folytán, hogy felszentelt lelkész csak nős ember lehet, — meg akart házasodni. A fiatal pap már jegyben is járt egyik aradmegyei község jegyzőjének leányával s menyasszonyával már meg is állapodott az egybekelési szertartás ideje felől.

Tegnap délután a fiatal lelkész egyszerre rosszul lett s mielőtt még orvosi segínyt nyújthattak volna neki, *összeesett és néhány pillanatrai káros vonaglása után meghalt*. A rögtön előhívott orvos csak a beállott halált konstataálhatta, s egyben azt is kijelentette, hogy bár a *Fejér* testén külső erőszak nyomai nem látszanak, a halál körülményei mégis olyanok, amelyek alapos okot adnak a *mérgezés* gyanújának.

A községben azt suttogják, hogy a csinos doll fiatalembernek egy odaváló menyinyal volt viszonya. Ez a leány, aki örülten szerette a papot, mióta megtudta, hogy az mással jár jegyben, állandóan sirt és elkeseredésében már el is akarta emészteni magát. Azt hiszik, hogy ennek a végzetes szerelmeinek a hatása miatt a *faképnél hagyott leány mérgezte meg Fejér Oktávánt*, ámbar az sem lehetetlen, hogy a büntett boszu műve.

A nyomozást azonban egyik irányban sem lehet megindítani mindaddig, amíg teljes biztonsággal nem konstataálják, hogy a lelkész nem természetes halállal halt meg.

A *nagyhalomgyi* főszolgabíroság egyelőre megadta a halott hozzátartozóinak a temetési engedélyt, de a halálesetről írt iratokat a vizsgálat elrendelése céljából áttette az aradi királyi ügyosztáshoz. M. után va őszintű, hogy a ha utkém jelentése alapján a vizsgáló el is rendelik: a ma este temetett halottat talán már két-három nap mulva xrumálni fogják annak megállapítása céljából, hogy tényleg megmérgezték-e a lelkészt?

Barabás a békeszerzésről. Vörös László szereplése.

(Ujabb intimitások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A lefolyt hét váratlan és meglepően szenzációs eseményei, Magyarország uj-kori történetének eme legfontosabb napjai meghozták végre azt az üdvös eredményt, amely után annyira sóvárgott az ország. Meghoyták a békét a korona és a nemzet között. Oriási politikai izgalmak között született ez a nagy eredmény, amelynek elérésében, különösen pedig az erre vonatkozó kezdő lépések megtevésében tudvalevőleg nagy szerep jutott *Barabás Bélának*, Aradváros volt országgyűlési képviselőjének is.

Barabás elvégezte kötelességét és a mint missziój véget ért, hazajött pihenni Aradra. Tegnap este érkezett meg a gyorsvonattal s ma már számosan látogatták meg barátai, akik a politikai alakulások szenzációs részletei iránt érdeklődtek.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa is felkereste a „békeszerzőt“, aki eddig még *sehol nyilvánosságra nem került, rendkívül érdekes újabb részleteket* mondott el a békeközvetítés titkaiból. Érdekesen világlik ki Barabás mai nyilatkozatából, hogy ezt a békét tulajdonképen az *aradiak békéjének* lehetne nevezni, mert három aradi ember volt a kezdeményező és közvetítő: *Barabás Béla*, *Méray-Horváth Károly* és — akiről eddig senki sem tudott — *Vörös László kereskedelemügyi miniszter*. Ok három tárgyaltak már hetek óta a békeközvetítésről, amelynek eszméje és terve eredetileg Méraytól származik ugyan, de *Vörös László buzgólkodásának volt nagy része abban, hogy Barabás elvállalta az eszme közvetítését* az illetékes faktorok: *Kossuth Ferenc* és *Fejérváry Géza* báró között.

(A békeszerzők.)

Barabás Béla így kezdte nyilatkozatát:

— Azért jöttem haza, nehogy bármilyen gyanúsításnak is ki legyek téve. Mindenütt *kegyelmes urak* szólítottak, amit én természetesen trefával ütöttem el. Alapjában véve azonban bántott a dolog; én csak hazámnak akartam szolgálatot tenni s ha ilyesmivel kecsgettettek volna, szóba sem állottam volna velük. Ilyesmire engem semmiféle ambció sem vezet.

Tekintettel arra a sajtósávos helyzetre, hogy még mielőtt miniszterelnök volna, programot kellett az ellenzéknek megállapítania, erről nem igen nyilatkozhatom. Különben is az eseményekről oly részletes tudósításokat közöltek a lapok, hogy könnyen uszalmassá válhatnak. Annyi tény, hogy a programot a vezető bizottság elfogadástónak találta, annak talalta *Kossuth* is, aki azon az alapon megkezdte a tárgyalást.

— A béke-akcióban mikor történt az első lépés?

— Március 6-án kaptam *Méray-Horváth Károly* ól levelet, amelyhez „*A nemzeti ügyre Kossuth*“ című röpiratát is csatolta. A levélben azt írta, hogy olvassam el a füzetet és hogy rövid időn belül beszélni óhajt velem. Én elolvastam, azután írtaletem. Harom nap mulva meglatogattam Méray s közölte velem a kibontakozás egyetemes lehetőségét, azzal, hogy tegyek róla jelentést *Kossuth* nak és beszéljem rá a tárgyalásokba való becsatlakozásra. Ettől kezdve a *közvetítő* szerepét töltöttem be. Mert

nekünk meg kellett őriznünk azt az állásponztot, hogy sem *Kossuth*, sem más a szövetséget ellenzék köréből, nem kezdhet tárgyalásokat a kormánnyal.

(Vörös László szerepe.)

— *Kihez lehet visszavezetni a tárgyalások fonalát?* — kérdezte tudósítónk.

— Legelőször Mérayval érintkeztem a békekötés ügyében, de *csaknem egyidőben levelet kaptam Vörös László kereskedelemügyi miniszterétől, aki valósággal forszírozta az akció megindítását*. *Fejérváry* eleinte aggályokat táplált.

— Tehát tulajdonképen *Vörös László* ól, vagyis a kormány köréből indult ki a békekötés eszméje?

— Ezt nem tudom és nem is mondom. De — amint említém — *Vörös László levelet írt nekem és forszírozta a dolgot*. Ez eddig nem is jutott nyilvánosságra, de így van.

— *Kossuth* hogyan fogadta a béketervet?

— Mikor legelőször beszéltem *Kossuth* tal, *felolvastam Vörös László döntő fontosságú levélét és jelentést tettem a Mérayval folytatott beszélgetésemről, ő kijelentette, hogy csak abban az esetben megy bele a tárgyalásokba, ha Wekerlét meg tudom nyerni a kormányelnökségre*. Nagy nehézségekbe ütközött a miniszteri tárcák kérdése. Amikor ugyanis Méray Horváth nálam volt, közölte velem, hogy *Kossuthnak és Apponyinak is benne kell lenni a kabinetben*, mert csak így lát a kormány garanciát az általános választói jog biztosítására és a béke állandosítására. Ebbe *Kossuth* ék nem akartak belemenni óvatosságból, nehogy lejárattassák magukat. De viszont felelősséget vállaltak a szövetséget ellenzék táborából kijelölendőként.

— Más politikus Wekerlén kívül nem volt kombinációban a kormányelnökségre?

— Mikor *Kossuth* tal és *Fejérváry* val tanácskoztunk a lakásomon, *Csáky Albin gróf* is szóba került. De ez sok nehézségbe ütközött volna. E őször is kétséges, hogy *Csáky* lemondana-e a főrendibáz elnöki méltóságáról. *Wekerlét* különben *Fejérváry* hozta javaslatba.

(Intimitások *Kossuth* és *Fejérváry* találkozásáról.)

— Milyen volt a képviselő ur lakásán tartott tárgyalás lefolyása?

— Magáról a lényegről részben a lapok irtak már, másrészt pedig nem nyilatkozhatom. Hanem érdekes epizódok játszódtak le a nagyközönség előtt pikánsnak látszó tárgyaláson. *Fejérváryt magam vittem fel a liften*, hogy a házmester ne is lássa. Még a cselédem sem tudta, hogy van e nálam valaki. *Kossuth* már akkor az ebédlőben várakozott. Az előszobában egy tulipános képeslappal ajándékozott meg *Fejérváry*. Azután bevezettem az ebédlőbe.

Rendkívül érdekes volt *Kossuth* és *Fejérváry* találkozás. Szívélyesen üdvözölték egymást, majd kölcsönösen egészségi állapotuk felől érdeklődtek s vagy két-három percelg ilyen irányban diskuráltak.

— *Kegyelmes uram* — mondtam — szavamra biztosítalak, hogy itt senki sem hall benneteket, nyugodtan tárgyalhattok. Azzal magukra akartam őket hagyni, de *Fejérváry* határozottan kívánta, hogy jelen legyek s én is vegyek részt a tanácskozásban. De még azután is általános mederben folytatta a beszélgetést. Kijelentette, hogy neki nincs olyan csinos lakása, mint nekem; majd szivarral kínálta meg, amire rágyújtott. Azután egymással szemben helyet foglaltak nagy, zöld angol fotelokban s a tanácskozás — előbb általánosságban — megindult.

Mikor a részetekre került a sor, *Fejérváry* az asztalhoz ült mellém és amit én bejegyeztem, azt ő is papírra vetette. A tanácsko-

zás hosszú ideig tartott már, amikor csengést hallottam, amely rövid időközökben többször megismétlődött. Mint azután később kiderült újságírók voltak, akik onnan tudták meg a dolgot, hogy Fejérváry, amikor lakásom felött kiszállott, néhány percig beszélt a kocsisal. De mult az idő s Fejérvárynak Bécsbe kellett utaznia. Mielőtt eltávozott volna, kimentem a folyósóra megnézni, vajjon nem tartózkodik ott valaki? Hát uramfia mit látok? Ott állott egy csomó újságíró, meglátva az előszobában függő kabátokat, rögtön tisztában voltak a helyzettel. Elmondtam a veszedelmet Fejérvárynak, aki azután egyedül eltávozott. A lépcsőházban az újságírók nyitották ki előtte az ajtót, de kiállotta az erős ostromot és nyilatkozás nélkül távozott. Kossuth csak később ment el, de az újságírók erősen kitartottak és még akkor is ott várakoztak, jól sejtve, hogy az előszobában függő három kabáthoz három ember tartozik.

— Mikor ért véget a képviselő ur szereplése?

— A csütörtöki délelőtt tíz órakor tartott vezérlő-bizottsági ülés után befejeztem miszsiómat.

Az érdekes beszélgetést így fejezte be Barabás:

— Bizony sok kellemetlenséggel járt, amíg nyélbe ütöttük az ügyet. Napokon át izgatott voltam. Annál nagyobb az öröömöm most, hogy helyreállott a béke. Csak okosan kell felhasználni. Legelőször is az alkotmányunkon ejtett sérelmeket kell helyreállítanunk; mert a nemzeti küzdelemnek most is az volt a hibája, hogy bízunk alkotmányunk erősségében és kiderült, hogy a mi alkotmányunk és törvényeink nem sokat érnek hatalom nélkül, csak is az erővel.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Robinson Crusoe, tündéreg. Este: A koldusgróf, operett. (Páros bérlet.) Hétfő: A koldusgróf, operett. (Páros bérlet.) Kedd: Vén leányok, színmű. P. Márkus Emília vendégfőléptével. (Páros bérletszünet.) Szerda: Egyenlőség, vígjáték. P. Márkus Emília vendégfőléptével. (Páros bérletszünet.) Csütörtök: A párba, dráma. P. Márkus Emília vendégfőléptével. (Páros bérletszünet.) Péntek: Nincs előadás. Szombat: Nincs előadás.

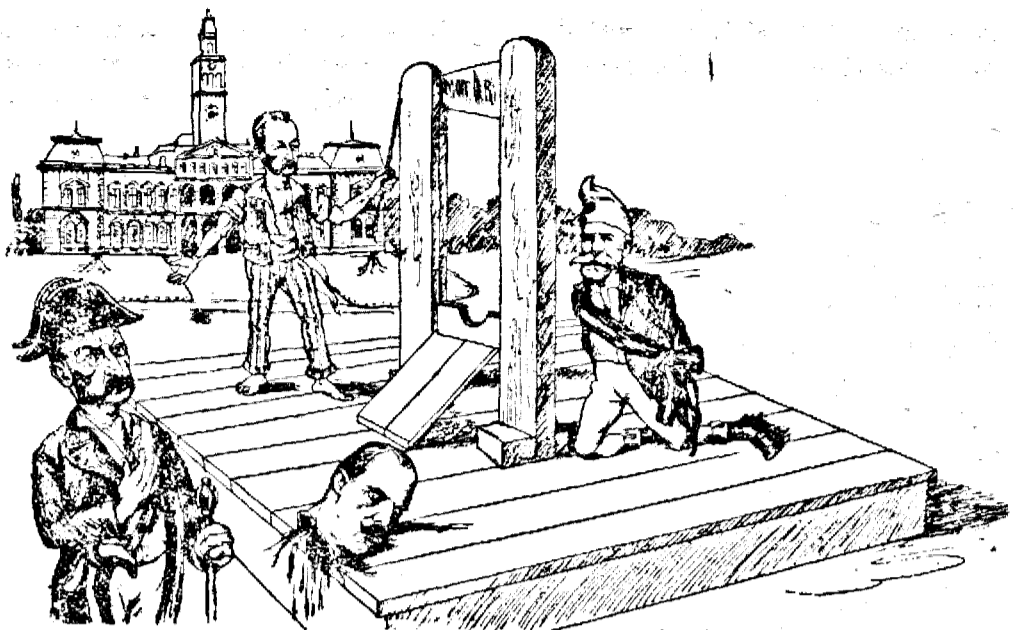
A jászol.

— Henry Bernstein három felvonásos színműve, melyet Ábrányi Emil fordításában tegnap este mutattak be a budapesti Nemzeti Színházban. —

A tévedt nő, ki bűnbánva tér vissza elhagyott családi fészkebe — ez Henry Bernstein új darabjának témája. Sardou sokkal szigorubb volt házasságot törő hősnővel szemben, mint Bernstein; Odette nek a vízbe kellett ugornia a darab végén, Eveline ellenben, megtépve bár a szabad szerelem viszontagságaitól, de visszatérhet mégis felszarvazott férjének házába, a családi tűzhelyhez, amelyet a modern szerző ebben az esetben oly találóan hasonlított a jászolhoz. Szinte látjuk, ahogy a nyakába veszi ismét az egykor lenézett abrakos tarisznyat és jóízűen repogatja a jólét zabját. . . .

Bernstein nem mímeli azt, amit írói faiseur-elődje: hogy a morál jéleiben küzd, hanem beéri azzal, hogy másolja az életet. Még is könnyítette feladatát. Nála nem leány a gyermek, hanem fiú, még nem eladó, hanem egészen kiskorú és nincs kitéve annak, hogy az anyja bűne miatt esetleg visszamegy a pártjára. Mire felnő majd, az emberek rég elfelejtették, hogy az édes mamája hosszabb kirándulást tett Cythere ligeteibe. De azért úgy Sardounál, mint Bernsteinál, na meg Brioux híres darabjában is: a gyermek mozgatja a cselekmény nehézkes gépezetét.

A gillotin.

Az Ember tragédiájának forradalmi jelenetét ismételték meg Aradon a függetlenségi párt házi színpadán. Állt a nagy, a véres guillotin, a melyen a pártelnököket szokták lefejezni. A homokban még ott hever a legutolsó áldozatnak: Müller Károlynak feje, — s már új pártelnök, Péterffy Antal került a

nyaktól alá. És Péterffy-Dantonra elhangzott a vád:

— Vádollak, Tóni — a küldöttségjárásban a darabantok előtt, részesedésért a motoros javakban, és csábításért a pesti kéjutazásra!

S a jelenet folyik tovább. Danton fejét a nyak-

tól alá hajtja, — s a hóhér mutat a jövő emberére, a következő vezérre, a ki már közeledik. De a kivégzés előtt az elítélt így szól:

— Lajospierre, — követni fogsz!

Landry Etienne, a felszarvazásra predesztinált férj, nem márk, még nem is nemes, hanem csak egyszerű gyáros, vagy iparos. A foglalkozásáról nem ad bővebb felvilágosítást a szerző. Hanem gazdag ember és a jólétnek azt a bizonyos zabját arany tarisznyában kínálja hitvesének. Eveline azzal halálja meg jószágát, hogy beleszeret Jacques Foucher be, egy szépen nekiinduló regényíróba, amikor a férj kiadja az utat a szerető-jelöltnek, az asszony követeli tőle, hogy hívja vissza. Mivelhogy Landry nem hajlandó erre, Eveline otthagyja a családi tűzhelyet, a tisztességes asszony pozícióját, a kis fiát és megy a szeretője után.

Olyan környezetbe jut, ahol ő, még bukása után is, tisztességes asszonynak beválik. S abban is különbözik Odette től, hogy nem süllyed alá új pozíciójához, mint kitartott asszony, nem lesz egy játékbanknak attrakciója, hanem görcsösen kapaszkodik abba az eszmébe, hogy szeretőjéből hírneves író csinál. S amikor ez nem sikerül neki, amikor Foucher benépesíti házáat mindenféle kétes alakokkal, ismét kezébe veszi a vándorbotot és odább megy egy házzal.

Az ürügyet a távozásra jobban válogatta meg Bernstein. Foucher meghívott estélyére egy nagyon „szabad” beszédű és magaviseletű sanzonett hölgyet aki Eveline fiának a fotográfiaját kezébe veszi. Az anyában fellázad az érzés és kikapja kezéből a fényképet. Ezen összevesznek a kedvesével és kész a szakítás.

Hanem azért Eveline nem megy a vízbe, hanem felcsep színésznőnek. Véletlenül abba a városba kerül, ahol férje három év óta lakik és Landry megnézi őt a színpadon. Még mindig szereti az asszonyt, bár litkolja érzését a családja előtt, sőt azon van, hogy anyja és nővére rábeszélésére nőül vegyen egy vidéki libácskát. Karácsony előestéjén Eveline beoson férje házába, egy öreg cseléd segítségével és ajándékot visz fiának. Az anya és a gyermek között érzékeny jelenet játszódik le.

Betoppan a férj és ottkapja a megszökött feleségét. Cheppet sem csodálkozunk azon, hogy nem akar vele szóba állni, még azon sem, hogy az asszony hó könyörgése mégis rábírja, hogy meghallgassa. Eveline csupán annyit akar, hogy engedje ottmaradni a városban, meg hogy a fiát néha láthassa. Landry nem megy bele és vitézül ellenáll mindaddig, amíg az asszony megtörve és lemondva minden reményéről, kifelé indul. Ekkor történik a váratlan.

Landry: Isten veled, Eveline! (Az asszony két lépést tesz az ajtó felé, a férj halkán): Eveline!

Eveline (anélkül, hogy hátrafordulna): Mi tetszik?

Landry: Maradjál!

Eveline: Minek?

Landry (még halkabban, szégyenkezve, szerelmesen): Maradjál . . . Ne menj el . . . Ne hagyd el soha többé!

Eveline: Mit beszélsz?

Landry: Már eleget küzdöttem.

Eveline: Magyarázzad meg . . .

Landry: Hisz oly világos! . . . Szegény ember vagyok . . . Sohse szüntem meg bánkódni utánad . . . Számomra mindig te voltál az egyetlen. . . A te tekinteted keresem minden nő szemében . . . Ezt nem lehet kimagyarázni . . . Azért hát maradjál, ha úgy akarod . . .

Eveline természetesen úgy akarja — mert hisz a megtépázott madárnak már elég jó a zab, ha nincs buza és jó fészek a jászol is. A végső szava pedig természetesen az:

— Menjünk hát a fiunkhoz!

* Aradi művészek hangversenye. Vasárnap, április 8-án, az iparosház dísztermében tartja Pick-Steiner Soma hegedűművész, a lipcsei filharm. orchester első hangversenymestere, és Vas Sándor zongoraművész hangversenyét, melynek műsora:

1. Lalo: Hegedűconcert Op. 25. Allegro — Andantino. Romanze — Allo. con fuoco. Pick-Steiner Soma. 2. Chopin: Impromptu As dur. Nocturne E dur. Etüde Ges dur. Vas Sándor. 3. Wagner: Albumblatt. Sarasate: Introduction et Tarantelle. Pick-Steiner Soma. 4. Brzezinski: Sarabande (B. A. C. H.) Scherzo á la Oberek. Krakowiak (Rondo). Vas Sándor. 5. d' Ambrosio: Romanze, Naché: Cigány táncok. Pick-Steiner Soma.

Jegyek: 6, 4 és 2 koronért válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és a pénztárnál. Kezdeté d. u. 5 órakor.

* Színészet Vajdahunyadon. Az erdélyi színi-kerület színészei, Miklóssy Gábor igazgató vezetése alatt ez idő szerint Vajdahunyadon játszanak, ahol a magyar és román közönség egyforma támogatásban részesíti a társulatot. A társulat erői közül kiválnak: Inke Rezső, aki művészi intelligenciájával, szabatos játékával és Adomé Irma, aki csengő koloratúrájával hódította meg a publikumot.

A Wekerle-kormány.

A kabinet-alakítás nehézségei. — Küzdelem a klerikálisokkal. — A Wekerle-kormány kinevezése. — Andrassy, Kossuth és Apponyi tárcát vállaltak. — Polonyi, Darányi és Zichy Aladár miniszterek. — Az új kormány eskütétele. — Az új államtitkárok. — Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 8.

Szent a béke! A király ma hosszas és nagy izgalmat keltő tárgyalások után Wekerle Sándort, a népszerűsége tetőpontján megbukott volt miniszterelnököt megbizta a kormányalakítással és sok személyi nehézség leküzdése után Wekerle összeállította az új miniszterek névsorát. A király ezt a névsort elfogadta, a Fejérváry-kormányt nyomban felmentette, az új minisztereket már kinevezte és holnap a Burgban a Wekerle-kormány tagjai leteszik a hivatalos esküt.

Wekerlének az a törekvése, hogy erős kabinetet alakítson, fényesen sikerült. Az új kormány tagjai sorában helyet foglalnak Wekerle Sándor elnök és pénzügyminiszter mellett: Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter, Apponyi Albert gróf kultuszminiszter, Polonyi Géza igazságügyminiszter, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter foglalnak helyet, csak a honvédelmi és a horvát tárcának nincsen még gazdája. Ez azonban nem is fontos: az előbbire egyik honvédtábornokot, az utóbbira pedig egyik horvát főurat fogják kinevezni.

Érdekes, hogy az új kabinetben az elnök pártonkívüli, a függetlenségi pártnak három tárca, az alkotmánypártnak két tárca, a néppártnak egy tárca jutott, míg két tárcát szintén pártonkívüliek fognak betölteni. A Wekerle-kormány tehát határozottan koalíciós kormány, mert a koalícióban volt pártokból és részben pártonkívüliekből alakult, míg a szabadelpártpárt és az új párt nincsenek képviselve az új kormányban.

Szédületes gyorsasággal követték ma egymást az események. Tegnap és ma egész estig óriási küzdelmet fejtettek ki Bécsben Wekerle és Kossuth a klerikális intrikák legyőzésére, de végül mégis győztesek maradtak és most már biztató remény szállja meg az ország közvéleményét, hogy az új kormány talán sikeresen fogja megoldani súlyos és kényes föladatait.

Bécsből érkezett távirati és telefon-tudósítások az alábbiakban számolnak be a már történelmi nevezetességű nap eseményeiről:

Az éjjeli tanácskozás.

Fél tíz óra. A Bristol-szállóbeli értekezlet éjjel után negyed háromig tartott. Az értekezlet érdemleges része negyed tizenkettőkor kezdődött és résztvettek azon Fejérváry Géza báró, Kossuth Ferenc, Andrassy Gyula, Apponyi Albert, Zichy Aladár, Rakovszky István, Polonyi Géza és Batthyány Tivadar. A tanácskozás a körül forgott,

hogy azok a differenciák, amelyek a néppárt és Wekerle személye között vannak, elsimittassanak. Tanácskozás közben Zichy és Rakovszky több ízben külön-külön is tanácskoztak Andrassyval.

Wekerlének az volt a vágya, hogy mennél erősebb kabinetet alakítson. Arra az esetre, ha Andrassy Gyula gróf áll a kabinet élére, Wekerle kijelentette, hogy vállalja a pénzügyi tárcát. Ami a kabinet többi tagjait illeti, abban a függetlenségi és az alkotmány-párt körülbelül egyenlő arányban osztozkodnak.

Arról beszélnek, hogy a néppárt oppozícióján kívül a Wekerle-kabinet alakulásának más akadályai is vannak, melyeknek elhárítása azonban nem tartozik a lehetetlenségek közé.

Az éjjeli tanácskozáson résztvettek negyed háromkor azzal váltak el, hogy a tanácskozást ma délelőtt folytatják. Ejjel híre járt annak, hogy a király ma délelőtt Fejérváry bárót is fogadja. Ez a hír azonban nem bizonyult valósnak.

Wekerlének királyi meghívóját Fejérváry személyesen adta át.

A néppárt aknamunkája.

Egy estilap kiküldött munkatársa jelenti Bécsből: A magyar táborban itt óriási az izgalom. A klerikális izgatások Wekerle személye ellen annyira elfajultak, hogy ebben a pillanatban, amikor Wekerle a királyhoz ment, délelőtt tizenegy órakor, nagy kérdés, hogy vállalja-e a miniszterelnökséget? Rakovszky István és Zichy Aladár gróf az este folyamán hosszasan beszéltek Budapestről s reakcionárius segédsapatokat rendeltek Bécsbe. Ma reggel megérkeztek ide Holló Lajos, Zichy Vladimir gróf, Bethlen István gróf és Kovács Ernő, akik Zichy Aladár és Rakovszky vezetése mellett megjelentek Kossuth Ferencnél és közölték vele, hogy Wekerle kinevezését a koalíció sérelmének tekintik s végzetes konzekvenciákat helyeztek kilátásba. Most a királytól függ, miképen fogadja ezt a újabb aknamunkát. Mielőtt Wekerle a királyhoz ment, hosszasan tanácskozott Fejérváry Géza báróval, Andrassy Gyula gróffal és Kossuth Ferencel.

A koalíciós politikusok szinte hihetetlenül fogadták a hírt, hogy Vázsonyi Vilmos is ott van Bécsben s Rakovszkyékkal együtt agitál Wekerle ellen. Annyi bizonyos, hogy az utolsó pillanatban nagy személyi nehézségek merültek fel. Az aknamunka vezetői Széll Kálmánt akarják minden körülmények közt miniszterelnöknek, többten Andrassy Gyula gróf miniszterelnöksége mellett foglaltak állást. Az izgalom óriási.

Más forrásból jelentik:

Az izgalom napja a mai is. Az éjszaka izgalmas tanácskozásokkal telt el és reggel megint megkezdődött az izgatott hangulat.

Reggel hét órakor Holló Lajos a vezér-lőbizottság tagjának vezetésével Bécsbe érkezett néhány volt képviselő, köztük

Bethlen István gróf, Kovács Ernő és Zichy Vladimir gróf. Holló azonnal Kossuth Ferenchez sietett, aki akkor még ágyban volt. Holló arra kérte Kossuthot, hogy álljon el a Wekerle-kombinációtól, mert a néppárt érzéseit respektálnia kell a koalíciónak. Hiszen a néppárt szépen kivette részét a nemzeti küzdelemből.

Kossuth erre a következőket mondta:

— Kérlek, mi, Andrassy és én a tegnapi audiencián egyértelműen Wekerlét ajánlottuk a felségnek s ez most már megmáshatatlant.

Holló sokáig kapacitálta Kossuthot, hogy a néppárt szívesen akceptálja akár Andrassyt, akár Széllt, de Kossuth a kapacitálásra így felelt:

— Megállapodtunk, ezt állanunk kell a felség előtt.

Holló a Budapesten támadt izgalmakról beszélt, behívta a vele jött képviselőket is és izgatottan tárgyaltak egy jó óra hosszáig. Reggel kilenc órakor érkezett Polonyi Géza és Kossuthhoz sietett. Ujabb izgalmas tárgyalások kezdődtek, később pedig Wekerle, Kossuth, Andrassy, Apponyi és Polonyi ültek össze tanácskozni.

Fejérváry a királynál.

A félhivatalos Bud. Tud. jelenti: Fejérváry Géza báró miniszterelnököt ma délelőtt fél 10 órakor a király félórai kihallgatáson fogadta, mely alkalommal a miniszterelnök a tegnap este Wekerle Sándorral és a koalíció vezérével folytatott tanácskozásairól tett jelentést. Ezután a miniszterelnök Wekerle látogatását fogadta, aki előzőleg Apponyi Albert gróffal folytatott beható tanácskozást. Délelőtt 11 órakor Wekerle kihallgatásra ment a királyhoz.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Wekerle Sándor a koalíció vezérével reggeli 3 óráig tanácskozott. A tárgyalások arra irányultak, hogy Andrassy Gyula gróft rábíráják, hogy az új kabinetben tárcát vállaljon, különösen Wekerle Sándor designált miniszterelnök helyez nagy súlyt arra, hogy Andrassy helyetfoglaljon a kabinetben. Nincs kizárva, hogy sikerül Andrassyt rábírnai, hogy tárcát vállaljon.

A Pol. Ért. jelenti: A kibontakozás személyi nehézségeit tisztázták ma reggel azon a tanácskozáson, melyet a koalíció vezérei tartottak. Itt Wekerle ragaszkodott ahhoz a felfogásához, hogy Andrassy Gyulát tartja a legalkalmasabb miniszterelnöknek s az ő kabinetjében ő is vállalna tárcát. Wekerle Sándor azzal távozott, hogy végleges válaszát a tizenegy órai audiencia után fogja közölni.

Wekerle a királynál.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Wekerle Sándor designált miniszterelnök ma Kossuth Ferencel és Apponyi Albert gróffal tanácskozott és azután a magyar miniszteri palotába ment, ahol Fejérváry báró miniszterelnökkel hosszabb beszélgetést folytatott. Innen Wekerle kihallgatásra ment a felségéhez.

Bécsi forrásból jelentik: Tíz óraker Wekerle a magyar palotába hajtatott és meglátogatta Fejérváry Gézát. Ekkor a helyzet így állt: Wekerle az invektívák után nem akarta vállalni a miniszterelnökséget, hanem maga helyett akár Andrásst, akár Széllt fogja ajánlani a felségnek. Egy Andrassy-kabinetben azonban Wekerle kész átvenni a pénzügyi tárcát. Fejérváry és Wekerle között csak rövid ideig tartott a tanácskozás, mely után Wekerle egyenesen kihallgatásra ment a királyhoz.

Tizenegy óraker a Bristol-szállóban leirhatatlanul nagy az izgatottság. Holló Lajos a vele jött képviselőkkel konferenciára ült össze. Közben Andrassy Gyula gróf visszatért a magyar minisztériumból, ahol látogatást tett Fejérváry bárónál, majd sétára indult Apponyi Alberttel és Ábrányi Kornéllal. A szálló kapuja előtt egybesereglett közönség zajosan megéljenezte a politikusokat. Valamivel később Kossuth Ferenc jött ki a szállóból. Az újságírók körül fogták és ezt a kérdést intézték hozzá:

— Az a hír terjedt el, hogy a magyar házban Fejérváry bárónál tanácskozás lesz. Igaz-e ez elnök ur?

— Nem tudok róla semmit, válaszolta Kossuth és sétára indult.

Kossuthot jövet és menet a fogadó előtt csoportosulók lelkesen megéljeneztek.

Időközben Wekerle Sándor visszaérkezett a Bristolba és a vezérő-bizottság tagjaival zárt ajtók mögött tárgyalt. Később megérkezett Andrassy Gyula is, majd a Burgba hajtatott, hol ő felsége egy óraker fogadta.

Egy estilap tudósítója jelenti: 12 óra 10 percker tért vissza Wekerle az audienciáról. Ötnegyed óráig volt a királynál, aki félbeszakította a kihallgatást, mert egy állatkiallítás megnyitására kellett mennie. Visszaérkezése után Kossuth Ferencel, gróf Apponyi Alberttel, gróf Almásy Gyulával, Rakovszky Istvánnal és gróf Zichy Aladárral visszavonult tanácskozásra és referált nekik a kihallgatás lefolyásáról. Az újságírókat még nem fogadta. Visszaérkezése után csak annyit mondott nekik:

— Uraim, még semmi sincsen befejezve.

Azt hiszik, hogy az ellentéteket mégis applanálni fogják. A béke nincs veszedelemben, csak a személyi kérdések okoztak addig is differenciát. A néppárt intrikájának eddig ez az eredménye volt. Vázsonyi Vilmos kijelentette, hogy nem felel meg a valóságnak a hír, hogy Wekerle ellen foglalt Kossuth előtt állást s más ügyben kereste fel a koalíció vezérét.

Félhivatalos jelentés szerint Wekerlének a koalíció vezéreivel folytatott tanácskozása közben Andrassy Gyula gróf eltávozott az értekezletről, hogy kihallgatásra menjen a király elé. Miután Wekerle már tegnap kijelentette, hogy ha Andrassy Gyula gróf elvállalná a miniszterelnökséget, úgy ő elvállalná a pénzügyminiszeri tárcát, ennél fogva Andrassy mostani kihallgatását ezzel a kombinációval hozzák kapcsolatba.

Andrassy audienciájának előzményeiről még a következőket jelentik: Egy óraker Rakovszky István kijött a tanácskozásból és azt mondta az újságíróknak:

— Andrassy ebben a pillanatban a királyhoz ment, mert a Wekerle kombináció meghiusult.

A vezérek együtt vannak és várják, hogy mit hoz Andrassy a királytól? Andrassy az a feltétele, hogy Kossuth és Apponyi vállaljanak tárcát a kabinetjében. Állítólag Kossuth és Apponyi — ha más-kép nem sikerülne békét teremteni — nem is vonakodnának ettől, de azért vannak, akik még mindig biznak a Wekerle kombinációban.

A *Neue Freie Presse* értesülése szerint a király azt mondta Wekerlének, hogy azon esetre, ha Wekerle kabinet-alakítása nem sikerülne, legjobban szeretné, ha Andrassy vagy Kossuth alakítaná meg a kabinetet. Ha Andrassy vállalná a megbízatást, akkor valószínűleg Wekerle veszi át a pénzügyi, Apponyi a belügyi és Kossuth a kereskedelemügyi tárcát.

Andrassy a királynál.

Andrassy Gyula gróf fél órát időzött a királynál és midőn az uralkodó felszólította, hogy vagy vállalja el a kabinet-alakítást, vagy lépjen be a Wekerle-kabinetbe, meggondolási időt kért. Az audiencia után Andrassy visszahajtatott a Bristol-szállóba, ahol folytatják a tanácskozást. Annyi bizonyos, hogy vagy Andrassy, vagy Wekerle fog kabinetet alakítani s ezt a kérdést még ma okvetlenül eldöntik. Nehézségek most csak a körül forognak, hogy a Wekerle-kabinetben miként vegyen részt az alkotmány-párt és a néppárt? Ha sikerül Andrassyt rávenni a Wekerle-kabinetbe való belépésre, akkor meg van oldva a kérdés.

Más forrásból jelentik: Andrassy Gyula audienciáján a király Wekerle ajánlatára kínálta meg Andrassyt a miniszterelnökséggel. Andrassy alattvalói hódolattal fogadta a király kitüntető megbízatását, de elfogadása tárgyában nem nyilatkozott, hanem este hat óráig meggondolási időt kért.

Andrassy a Burgból visszatért a Bristolba, ahol Andrassy, Wekerle és a vezérő-bizottság tagjai tanácskozásra vonultak vissza. Legelsőnek Polónyi Géza jött ki a szobából. Az újságírók közrefogták, de Polónyi csak erre a kijelentésre szorított:

— Uraim, egy szót sem mondhatok. Most kritikus pillanatok vannak.

Később Zichy Aladár gróf jött ki és a magyar minisztériumba hajtatott. Nem sokára Wekerle Sándor is elhagyta a szállót és a magyar palotába ment.

Mialatt Wekerle a Bankgassei magyar házban Fejérvárynál időzött, a Bristol-szállóban még nagyobb fokra hágott az izgalom. A vezérő-bizottság tagjai kiüzenték, hogy az étteremben külön asztalnál terítsenek, mert ott folytatni fogják tanácskozásukat.

Kossuth a tanácskozásról kijövet egy újságíró fogadott, aki így szólt Kossuthhoz.

— Ma sem hivatalos, sem félhivatalos közlést nem kaptunk sem Andrassy Gyula, sem Wekerle Sándor ő excellenciáiktól, azért kérdem elnök urtól, van-e közlendője?

Kossuth erre így válaszolt:

— Ez idő szerint nincs közölni valóm, mert a tanácskozás még mindig folyik.

— Lesz-e ma döntés? — kérdezte az újságíró.

— Nemcsak hogy lesz, hanem föltétlenül bizonyos, hogy ma kell a döntésnek bekövetkennie.

A klerikálisok kudarca.

Mint már egy előbbi távirat jelentette, mig Wekerle a Burgban időzött, a Budapestről érkezett képviselők, Holló Lajos, Zichy Aladár és Rakovszky István Kossuth szobájába mentek tanácskozásra. Ezen Holló és a néppártiak ismét a leghevesebben agitáltak Wekerle miniszterelnöksége ellen. Különösen Holló erőlködött azon, hogy Andrassy Gyula vállalja a kabinetalakítást.

Kossuth erre kifejtette, hogy hónapokon át fáradozik a béke létrejöttén, egészségét és minden nyugalmát áldozta föl, hogy a béke létrejöjjön, most tehát nem enged meg az elért eredményeket lockáztatni.

Apponyi is emlékeztetett arra, hogy mennyire támatta ő annak idején Wekerlét, most azonban azt tartja, hogy személyi kérdések miatt nem szabad a megállapodásokat bolygatni.

Délután fél négy óraker a harc még egyre tart. Három óraker Wekerle visszavonult Andrassy Gyulával a Bristol-szálló dohányzó termébe, ahol a két államférfiu hosszasan tanácskozott.

E pillanatban az esélyek a következők:

Ha Wekerle miniszterelnök lesz, akkor Andrassy tárcát vállal a kabinetben. Ha Andrassy lesz a miniszterelnök, Wekerle az új kormány pénzügyminisztere lesz. A legnagyobb valószínűség amellet szól, hogy Wekerle fogja megalakítani a kabinetet. Az a meggondolási idő, melyet Andrassy a királytól kért, még nem telt le. Ha a személyi nehézségek elsimulnak, akkor az új kabinet megalakulása gyorsan fog megtörténni, mert az egyes tárcák betöltése nem fog nehézségbe ütközni. Ugy hírlik, hogy Apponyi Albert, sőt Kossuth Ferenc is kijelentette, hogy hajlandók belépni a kabinetbe.

Hogy a klerikálisok aknamunkája milyen erős és mennyire veszélyeztette a békét, arra érdekes világot vet ez az epizód:

Az első audiencia előtt Wekerle kijelentette Kossuthnak és Andrassynek, hogy azokra a nehézségekre való tekintettel melyeket klerikális részről támasztottak ellene, a királynak ki fogja jelenteni, hogy nem vállalja a kabinet-alakítást. Wekerle már a király előszobájában volt, amikor Kossuth utána küldött és arról értesítette, hogy ő garanciát vállal arra, hogy a koalíció támogatni fogja Wekerlét.

Igy történt, hogy Wekerle nem mondott le végleg a kabinet-alakításról, hanem egyelőre Andrassyt ajánlotta a királynak.

Apponyi — Wekerle mellett.

A *N. F. Pr.* mai estilapja foglalkozik a kabinet-alakítás személyi nehézségeivel, de egyben megállapítja, hogy akár Andrassy Gyula, akár Wekerle Sándor lesz a miniszterelnök, mindketten tagjai lesznek az új kormánynak. Ami a Wekerle ellen megindult aknamunkát illeti, Apponyi Albert gróf a néppárt aggodalmára így felelt:

— Rólam igazán nem lehet azt állítani, hogy föltétlen hiva és követője volnék Wekerlének. De egyet látok, nevezetesen azt, hogy a választásokat ki kell írni, hogy az országban a rendet helyre kell állítani és hogy Kossuth Ferenc éjjel-nappal tárgyalt a miniszte-

rekkel s fáradságot nem kimélve dolgozott a békén. Ha tehát számba vesszük, hogy milyen veszedelem az, amit el kell kerülni, akkor kötelességünk *Wekerlét támogatni*. Ezt parancsolja a hazaszeretet, azért vagyok én is Wekerle mellett.

Az új kormány kinevezése.

Wekerle Sándor délután öt órakor jelent meg ismét a királynál. A kihallgatás után, amely körülbelül háromnegyed óráig tartott, a magyar miniszteriumba hivatott, ahol *Fejérváry* Géza báróval tárgyalt, azután mindketten elmentek a Burgba, ahol ő felsége együttes kihallgatáson fogadta őket.

A kihallgatáson megbeszéltek azokat az intézkedéseket, amelyek a régi kabinet lemondása s az újnak a kinevezése folytán szükségessé váltak.

Wekerle a királytól átvette a miniszterelnöki megbízatását, mire azonnal elő is terjesztette a kormány tagjainak a névsorát, amelyet a király jóváhagyott.

Wekerle csak nyolc órakor érkezett vissza a Bristol-szállóba. A szálló előtt álló óriási néptömeg lelkesen megéljenezte az új miniszterelnököt, akinek egy fátyolos hölgy kezében magasra tartott írást nyújtott át. *Wekerle* elolvasta az iratot, majd hosszasan beszélgetett a hölgygyel, akinek kilétét nem sikerült megtudni.

Wekerle a Bristol-szállóban egybegyűlt vezető politikusoknak kijelentette, hogy a király megbizta a kabinetalakítással és jóváhagyta az előterjesztett listát. Az új miniszterek *Wekerle* előterjesztése szerint a következők.

Elnökség és pénzügy: *Wekerle* Sándor.

Belügy: *Andrássy* Gyula gróf.

Kereskedelemügy: *Kossuth* Ferenc.

Vallás- és közoktatásügy: *Apponyi* Albert gróf.

Igazságügy: *Polónyi* Géza.

Földmivvelésügy: *Darányi* Ignác.

A felseg személye körül: *Zichy* Aladár gróf.

A horvát tárcára nincsen jelölt. *Josipovich* Géza nem lesz — mint egyik forrás jelentette — miniszter és valószínű, hogy valamelyik horvátországi mágnást neveznek ki.

A honvédelmi tárcára Budapesten elterjedt hír szerint *Hoffmann* Béla vezérőrnagyot nevezik ki. Ez a hír azonban nem nyert megerősítést. A király eleinte *Szili* Pap Bélával, a jelenlegi miniszterrel akarta betölteni a miniszteri széket, de *Wekerle* kívánságára elállott ettől a szándékától úgy, hogy erre a tárcára még nincs jelölt és *Andrássy* Gyula gróf fogja ideiglenesen ellátni.

Darányi Ignác utolsó pillanatban jött kombinációba. Ma este *Wekerle* telefonon értesítette, hogy őt ajánlotta földmivvelési miniszternek és kéri, hogy fogadja el. *Darányi* vállalkozott is és értesítette *Wekerlét* hogy még ma éjjel Bécsbe megy.

Az új kormány tagjai este együtt vacsoráztak, majd egynegyed tízig bizalmas értekezletet tartottak. Ehhez érkezett meg *Festetics* Tasziló gróf is, a magyar főudvarmester, aki a holnapi eskütétel szertartásait beszélte meg velük.

Az eskütétel.

Az új kormány tagjai holnap vasárnap, tessék le az esküt a király kezébe. Eleinte úgy volt, hogy csak *Wekerle* es-

kütétele lesz holnap, míg a többi miniszter Budapesten teszi le az esküt, ahová ő felségének hétfőn kellett volna elutaznia. A király kérésére azonban elállottak a Budapesten való eskütételtől, mert ő felségét a jövő héten Bécsben a husvéti ünnep szertartásai foglalják el és egészségi állapota nem engedi meg az ilyen rövid időközökben való utazásokat.

A *Fejérváry*-kabinet már ma benyújtotta lemondását. A *Fejérváry*-kabinet lemondásának elfogadásáról és a *Wekerle*-kabinet kinevezéséről szóló királyi kéziratokat a hivatalos lap hétfői rendkívüli száma fogja közölni.

Az új államtitkárok.

Este fél tízkor *Andrássy* Gyula gróf hosszabb beszélgetést folytatott *Hadik* János gróffal. Valószínűleg rá akarta bírni, hogy fogadja el a belügyi államtitkárságot és valószínű, hogy *Andrássy* kapacitálása sikerült is.

Ami a többi államtitkári állás betöltését illeti, erre nézve Budapesten a következő hírek vannak elterjedve:

Barabás Béla — az összes pártkörökben elterjedt hírek szerint — valamelyik tárca államtitkárának van kiszemelve. Legvalószínűbben az igazságügyi államtitkárságra kombinálják *Barabást*.

(A késő éjszakai órában nem volt már alkalmunk erre nézve az Aradon időző *Barabás* Bélát megkérdezni, de annyit konstatálhatunk, hogy délután *Barabás* még nem tudott róla.)

Popovics Sándor megmarad pénzügyi államtitkárnak, míg igazságügyinek *Issekutz* Győzöt, kereskedelemügyinek *Batthyányi* Tivadar gróftól emlegetik.

A magasabb exponált állásokban a következő változások lesznek:

A kuria elnökevé *Oberschall* Adolf másodelnököt, a közigazgatási bíróság elnökevé pedig *Wlassics* Gyulát fogják kinevezni. Budapest székesfőváros rendőrfőkapitánya *Ivánka* Oszkár, a sajtóiroda főnöke pedig *Vészi* József helyett *Ábrányi* Kornél lesz.

Erdekes jelenet volt, amikor ma este Bécsben több politikus, aki kinevezését várta, hosszú orral, bosszusan távozott a Bristol-szállóból és elutazott, mert nem jutott már se miniszteri tárca, se államtitkárság, se egyéb jó.

Andrássy belügyminiszter nyilatkozata.

Andrássy Gyula, az új belügyminiszter, ma este beszélgetést folytatott a *N. W. Tagblatt* egyik munkatársával, aki előtt többek között a következő kijelentéseket tette:

— Tegnap óta újból van magyar alkotmány. Ez mindenesetre nagy eredmény, de programunk keresztülviteléig még hosszú utunk van. A választási reformok keresztülvitelétől és az ezen az alapon létrejött képviselőház összeülése után végleges kormányt fognak kinevezni és akkor a különböző kérdések újból

felszínre kerülnek. Talán jobb lett volna, ha ezeket a dolgokat most intéztük volna el, de . . .

Itt *Andrássy* szünetet tartott és nem fejezte be mondatát, mire az újságíró közbeszólt, hogy talán a jelenlegi pillanatban, tekintettel a rövid időre, nem is lehetett többet elérni. *Andrássy* erre igenlőleg bólintott.

— A helyzet — folytatta ezután *Andrássy* — kielégítő, habár nem is valami rózsás jövő áll előttünk. Csak ha majd végleges kormány lesz, fog a koalíció programjának keresztülviteléhez látni.

Polónyi első miniszteri beszéde.

Amikor az új miniszterek esti értekezletüket tartották, *Polónyi* Géza igazságügyminiszter kijött a tanácskozási szobából és egyik bizalmas ismerősét felkérte, értesítse a fiát miniszterre történt kinevezéséről, fia utazzék fel rögtön Bécsbe és hozza magával *Polónyi* frakkját is, melyre a holnapi eskütételnél szüksége lesz.

Polónyin meglátszottak a mai nap izgalmai. Az ő minisztersége ellen ma nagy agitáció folyt Bécsben és látszott rajta, hogy győztesnek érzi magát. Az ismerős újságírók üdvözölték, mire *Polónyi* megragadta az alkalmat, hogy a következő beszédet mondja:

— Uraim! Önök tudják, hogy én is újságíró voltam és az önök köréből jöttem ki. A sajtó terén sok tenni való van. Én teljesíteni fogom feladatomat, de egyuttal megígérem, hogy semmit sem fogok tenni a zurnaliszták hivatalos testületének megkérdése nélkül. Önöknek uraim sokat köszönhetek és minden alkalmat meg fogok ragadni, hogy hálámot lerójjam.

Vászonyi bécsi utja.

Vászonyi Vilmos, akit kápecsolatba hoztak a *Wekerle* ellen intrikáló budapesti küldöttséggel, nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy ő csupán érdeklődésből utazott Bécsbe és a délelőtti értekezleten *Kossuth* F-r ne egyenes felszólítására informálta őt a budapesti hangulatról. *Vászonyi* a legnagyobb határozottsággal kifejtette véleményét, mely szerint a személyi kérdések jelenleg másodrangúak, mert az ország ideges feszültséggel várja az új kabinet megalakulását. Amíg Bécsben tartózkodott, szakadatlanul kérte a vezető politikusokat, hogy mindenáron ma intézzék el a kabinet megalakulását.

Pitreich és a béke.

A *Pesti Napló* ma egy beszélgetést közöl, amelyet Bécsbe küldött munkatársa folytatott a hadügyminiszterrel. *Pitreich* a békekötésnek a hadsereget érintő részére vonatkozólag ezeket mondotta:

— A hadvezetőség szívből örül a béke megkötésének, ámbar minden készület meg volt téve arra, hogy a hadsereg ne érezze meg a válság következményeit; nem szabadhatjuk, hogy semmiféle intézkedéssel sem bírtuk volna azt elérni, hogy a hadsereg normális keretek megmaradjanak. A hadvezetőség intézkedései csak szurrogátumok lehetnek volna. Szurrogátumokat is felvehet ugyan természetesen egy szervezet; de nincs kétség aziránt, hogy nem a szurrogátumokból való táp átkozás az, ami után mi vagyunkunk! Azt is megjegyezhetem, hogy tömegesen akadnak politikai csodadoktorok, akik a legkülönbözőbb terveket ajánlották, hogyan juthatnánk ujoncokhoz: de mi elvágunk katonák vagyunk és nem politizálhatunk. Nem mehetünk bele

mesterkedésekbe, hanem nekünk megbízható ujoncok kellene. Ezért inkább lemondunk az összes kalandos tervekről és segítünk magunkon úgy, ahogy lehetett.

A hadvezetőség nem állta és nem állja raját a hadsereg magyar része nemzeti irányú fejlődésének. De a nemzeti érzelem sem rombohathja le azt, ami a célszerűség és a hadi szempontok alapján keletkezett. Ezt figyelembe kell venni a magyaroknak is és majd meg fogják látni, hogy a hadvezetőség immár megérti a kor intő szavát.

Arra a kérdésre, mikorra várhatják a póttartalékosok szabadságolását, így felelt:

— Mihelyt megszavazta az országgyűlés a rendes ujoncjutalékokat, a póttartalékokat és pedig még lehetőleg a sorozás megtartása előtt szabadságot fogjuk.

— Gondolt a hadvezetőség arra, hogy a továbbszolgált katonáknak és a póttartalékokoknak valami módon kárpótlást fog nyújtani?

— A hadvezetőség erre nézve mindenesetre fog tenni intézkedést.

— Mi lesz a kilences bizottság programjával?

— Sürgősen végre fogják kajtani.

— Nem áll tehát az a hír, hogy a felség megváltoztatta erre nézve ígéretét?

— Ez teljes lehetetlenség. Amit ő felsége nevében felelős tényezők egyszer kijelentenek, az szentírás.

— Excellenciádról tudják Magyarországon, hogy a béke érdekében fáradozott és ezt nagy hálával említik.

— Hivatalos magamtartásomról nem árulhatok el részleteket; de azt hiszem, a magyar urak közül mindenki, akinek része volt a váltság kibonyolításában tudja, hogy én nem ellenszem a nemzeti szempontoknak hadügyi tekintetben lehetséges figyelembevételét.

Aradi atléták Athénben.

(Sportesemények az Aradi Atlétikai Klubban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Érdekes és változatos sporteseményekben gazdag szezonra készül az Aradi Atlétikai Klub ez évben. Városunk közönségének alkalma lesz gyönyörködni a testedzés nemes versenyének különböző változataiban, s az izgalmas futball mérkőzésekben, melyet az atléták a szomszédos városok sportegyesületeivel fognak tartani.

Az első sportesemény vasárnap délután lesz az atléták Török Gábor-utcai sporttelepén. Az Athénben megtartandó olimpiai versenyekre kiküldendő magyar atlétáknak holnap lesz a próba-mérkőzése. Ez fogja eldönteni: ki érdekes arra, hogy Athénbe kiküldessék. Ilyen próba-verseny lesz holnap délután 3 órakor az A. A. K. sporttelepén, ahol Gönczy Lajos dr. Magyarország többszörös magasugró bajnoka fogja bemutatni képességeit s biztosra vehető, hogy ő fogja képviselni a versenyenben a magyarokat az olimpián.

Gönczy ma a kontinens legjobb ugrója, ki már a párisi és a saint-louisi olimpiákon is résztvett s mindenkor fényes dicsőséget szerzett a magyar sportnak. Holnapi szereplése elé sport-körökben élénk érdeklődéssel néznek. Gönczy Lajos ugrásait a holnapi versenyen Szathmáry János, az A. A. K. elnöke, mint a Magyar Atlétikai Szövetség tanácstagja fogja felülbírálni, illetve ellenőrizni.

Az Aradi Atlétikai Klubnak két tagja vesz részt az athéni versenyeken: Főthly Nándor, a diszkoszdobás világbajnoka és Mudán István, az ismert nevű kalapácsvető és gerelydobó bajnok.

mérkőzésre. Az A. A. K. ez alkalommal *Mesvári Futball Klubbal* mérkőzik s ez az A. A. K. újonnan összeállított csapatának nyilvános szereplése.

Holnap a futball-csapat a próba-versenyel kapcsolatosan tréning-mérkőzést tart. Ede kapitány vezetése mellett.

Sherlock Holmes Tokányéknál.

III.

A bulldog-képű ember.

Sherlock Holmes az én kifosztott, zseniális barátom, azt hittem, hogy keljek ki a hamisított perzsaszőnyegről és követsem őt. Megszoktam már, hogy barátom minden rendelkezésére szótlanul emelkedjek, tehát fölkapáskodtam még s miután rögzítettem az eszmecsere után megosztottam vele a

szényem tartalmát, vettem kabátomat, saptámat mentem utána.

— Egy kis levegőre van szükségem Watson! szökött Holmes, mielőtt lefele botorkáltunk a lépcsőre. Erzem, hogy egy jó séta nélkül nem tudnék elaludni ma este.

— Helyes, szökött én, nem árt, ha kissé kúrálunk a városban. Holnap, amikor hozzáfogunk a mr. Tokány I. Egyének kibonyolításához, javunk fog válni egy kis ismerete a helyrajzi viszonyokról.

A gáz és vilamos lámpák már javában égtek, mikor leértünk az utcára. Belevegültünk az ember tömegbe s e pillanatban úgy tetszett nekünk, mintha valami nagyobb nyugati városban lennénk, s az ember-skalpirozást, meg a nyershus-évést csak ponyvairodalom révén ismerik. Az ugynevezett „Közön” egészen tisztességesen öltözött hölgyek és úrbáméskodtak a kirakatok üvegtábláira, sőt még egyszer olyan jelenséget is vettünk észre, mint firtelnének egymással. Szóval, az utca esteli képe meglehetősen jó benyomást gyakorolt reánk.

Amint így egymás mellett mentünk gondolatokba mélyedve s én azzal foglalkoztam elmémbe, hogy bár Balkán államban vagyunk, mégis csak keletesebb itt, mint az indiai csatatéren volt: ez szerre csak különös jelenetre tévedt tekintetem. Sherlock Holmes barátom ugyanis, nem tudom vélellenül vagy szándékosan, egy sajátságos külsejű kis emberbe ütközött bele. Alacsony, zömök termetű volt magasabb négy lábánál, de ez a kis termet is olgy furesán volt becsúszva, hogy egész határozottan nem rem állítani, miszerint a test kétharmadát a derék képezte s csak egyharmadát a láb. De a furcsa emberkén a legrendellenesebb mégis a feje volt. Alakutára nézve egy jól kifejlett bulldog barmását tette s ez impressziót csak megerősítette a félelmetesen széles, nagy fogsor, mely szorosan és mereven egybezáródott még akkor is, mikor barátom megszólítására válaszolt. Nem beszéd volt, hanem valami állatias fogcsorgatás.

A bulldog-ember láthatólag meg volt lepve, mikor Sherlock Holmes tört német nyelven megkérdezte őt s miután valami érthetetlen választ adt, gyorsan menekülni igyekezett. Néhány box-ütés

Királysértési perek törlése.

(Indítvány az Újságírók Országos Szervezetéhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

A politikai válságnak, amely a mai nappal befejezést nyert, ríktó jelenségei voltak a királysértési perek, amelyek az elközbásokkal együtt napról-napra követték egymást. Szinte statáriumszerű volt az az eljárás, amelyre az ügyészek a sajtóval szemben utasítást kaptak s amely egész a cenzura fokáig jutott.

A válság befejeztével önként merül fel az a méltányosság, hogy ne csupán ez a rendszer érjen véget, hanem azokban a sajtóperekben is — amelyeket ebben az időszakban megindítottak — az eljárást beszüntessék. A királysértési perek beszüntetése érdekében ma Faragó Rezső és Kopár Ferenc aradi hírlapírók a következő indítványt nyújtották be Stauber Józsefhez, az Újságírók Országos Szervezete elnökéhez:

Igen tisztelt Elnök ur!

Abban a pillanatban, amelyben a politikai béke sorsa befejezetté vált, megszületett az a becsületbeli kötelesség, hogy mindazok, akik az alkotmányos állapot visszaállításáért folytatott küzdelem miatt rövidséget szenvedtek, vagy üldöztetés tárgyai lettek, a további nélkülözésektől és büntető következményektől megóvassanak.

Ennek a kötelességnek fölismerése nyilatkozott meg abban, hogy a békétárgyalások során az első feltételek között a főfüggesztett tisztviselőknek állásukba való visszahelyezését biztosították.

De a tisztviselőkön kívül üldöztetésben részesültek igen sokan a sajtó munkásai közül is, akikre a királysértési perek egész özönét zúdította az immár megszűnt rendszer. Vajjon nem lenne megcsufolása az igazságnak, ha az alatt, míg az ország a visszatért alkotmányos állapot gyümölcsét élvezi, — az alkotmány védelemnek elszánt katonái a börtönök celláiban élveznék a béke új hajnalát?

Azok a közlemények, amelyek miatt a királysértési vádak emeltettek, nem is mérhetők a büntető-törvénykönyv rendes mértékével. Kétségen felül áll, hogy e közlemények írott tiszteltreméltó, hazafias érzések vezeték, s azok hangját a mindenkét megkapó, izzó áramlatok ragadták arra a fokra, a melynél a bűnösöket kutató vakbuzgalom a trón iránti tisztelet elmulasztását olvasta ki. De mindenek fölött tény az is, hogy a bűnösök bajhászatára egyenesen kirendeit hivatalos személyek a hajnali szürkület kódében, a közleményeken lázasan száguldván, sok mindent találtak üldözésre valóknak, a mi más időben, megfontolással olvasva, a tények erős bírálatánál egyébként nem lett volna tekintendő.

Feltesszük a magyar bíróságokról, hogy a pöröket a rendkívüli körülmények latbavetésével, lelkiismeretük szerint bírálnák el s igazmondásuk csak fölmentés lehet. Mivel azonban a bírói gyakorlat a büntető törvénykönyv szabályaihoz kénytelen igazodni, könnyen meglehet, hogy ez a bírák egyikét-másikát a paragrafusok szerint talán megálló, de a méltányosság és

igazsággal homlokegyenest ellenkező ítéletekre vezetné.

Ennek nem szabad megdöntönnie. S hogy ennek lehetősége is elkerültesse, ezért elsőnek azon testületek amelyik felszavukát, amelyek a sajtó erkölcsi érdekeinek védelmére alakultak.

Miután újságírókkal szemben ez indítványunk további megokolását szükségesnek nem érezzük, tisztelettel javasoljuk:

Mondja ki az Újságírók Országos Szervezete, hogy a sajtó öbbi testületeivel, nevezetesen az Otthon Írók és hírlapírók körével, a Budapesti Újságírók Egyesületével és a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségével érintkezésbe lép s azokat közös mozgalom megindítására hívja föl, amelynek célja: az illetékes tényező hozzájárulását kieszközölni arra nézve, hogy a parlament nélküli való kormányzás ideje alatt megindított királysértési sajtó perekben a bírói eljárást, királyi kegyelem útján, pertörléssel megszüntessék.

Indítványunk sürgős természetét a t. Elnökség kemoly figyelmébe ajánlva vagyunk Aradon, 1906. április hó 7 én.

Kiváló tisztelettel

Faragó Rezső, Kopár Ferenc,
az Újságírók Országos Szervezetének tagjai.

Az aradi motorkocsi milanói utja.

(Fremdenblatt cikke.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 7.

Egyik legtekintélyesebb bécsi újság: a Fremdenblatt rendkívül érdekes cikket közöl legutóbbi számában az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak gyorsmotor-kocsijáról, amely e héten tette meg az utat Aradról-Milánóba. Most már Milánóban van az aradi Weitzer-gyárban készült motorkocsi, ahol a nemzetközi kiállítás egyik érdekessége.

A Fremdenblatt cikke így hangzik:

(A motorkocsi Bécsben.)

A bécsi déli pályaudvarról tegnap egy a milanói kiállításra kiküldött, motorkocsi indult el Milano felé, amely kétségtelenül egyik legérdekesebb tárgya lesz a kiállításnak. A kocsi ugyanis, amely az aradi Weitzer János-féle vaggongyár gyártmánya az 1500 kilométernyi utat saját hajtó erejével és saját kerekein teszi meg. Ez fényes bizonyága a motorkocsi nagy szolgáltató képességének.

A motor kocsi hétfőn este érkezett Aradról és innen Nabresinán és innen Cormonson keresztül folytatta útját. Az elegáns formájú, ami villamosaink színére festett kocsi természetesen állandó érdeklődés tárgya volt. A vasutasok nagy tömege szakadatlanul ostromolta a a kocsi két aradi vezetőjét, akik alig győzték a sok választ. Az elutazás reggel 6 óra 45 percre volt kitűzve. A kocsin utazók: a déli vasút-társaság megbízottja, az egyesült arad-csanádi vasutak küldöttje, akik már több motort helyeztek sikeresen üzembe, az aradi vaggongyár mérnökkel és hivatalnokai és egy pár vendég egy negyed órával a kocsi elindulása előtt megjelentek a pályaudvaron. Homályos szürkület van és kellemetlen hidegség. A lokomotivok sötét füstfelhőket erogatnak kürtjeikből, amelyek sűrű gomolyagban lépik el a pályaudvart. A kellemetlen korom keresztülhatol még a zárt ablakokon is. Csak nyolc napig állana ez a ragyogó motorkocsi, fényes tükrablakaival tündöklő fémvereteivel a füsttől megfeketedett, kormos lokomotivok között, elvesztendő fényességét és ép ilyen szomorú ábrázatot öltene.

Kétségtelenül igazuk van a mérnököknek, akik azt állítják, hogy a villamoserővel hajtott kocsik egyelőre még nem pótolhatják a gőzzel hajtottakat. De van ennek az alkotmánynak egy érvelési előnye, amely majdnem javára billent a mérleget és ez a feltétlen tisztaság, amelylyel az elektromos motor dolgozik. Füst és korom nélkül rohoz végig utján. Valóságos gyönyör utazni rajta. És tessék összehasonlítani a villamoskocsi vezetőjét a lokomotív gépésztel. Az egyik a tisztaság megtestesítője, a másik feketé mint egy kőmennyseprő és rekedt mint egy elkényeztetett tenorista.

A motoros kocsik külsőleg olyan, mint a mi villamosaink, de jóval nagyobb és sokkal súlyosabb. A kocsik homlokzatán lévő fülke kényelmesen befogad három négy utast. De itt olyan pokoli láрма van, hogy még ordítva is alig tudja magát megérinteni az ember és hosszabb utazásnak kellemetlen fülzugás a következménye. Ezért sokkal tanácsosabb a kocsik hátsó részébe ülni, ahol viszont isteni csend uralkodik. A hetvenhárom lóerőjű motor nemcsak a 16.000 kilogram súlyú főkocsit elhúzására képes, hanem három, a főkocsinhoz csatolt kisebb kocsit is elhúz, amelyeknek mindegyikében harminc személy számára van hely. A gépház homlokzata vastag üvegtáblákkal van befedve, úgy hogy a motorvezető rossz idő esetén is akadály nélkül tekinthet előre. A második osztály a gépházhoz van csatolva és huszonnégy személy befogadására alkalmas. A fényezett fából készült padok kényelmes támlával vannak ellátva és kényelem szempontjából elsőrangúak. A kalauz egy csapószéken ül, amely az első osztályt elválasztja a másodiktól. Az első osztály pompásan van berendezve. Zöld bőrből készült fotelok és piros damaszt szőcsék teszik, amelyeket az ablakhoz lehet állítani, kényelmessé az első osztályt. A falakat üveggel átvont bőrtapéták borítják. A kocsikat kellemes meleg járja át és a szellőztetés kitűnő. A dohányzás úgy az első mint a második osztályban tilos. Dohányzó helyül a két osztály között lévő kis helyiség szolgál.

(A motoros utjai.)

A csanádi vasutak már évek óta használja ezen rendszerű kocsikat, amelyek minden tekintetben megfelelnek rendeltetésüknek. Menetgyorsaságuk óránként hetven kilométer, de a kocsik rendszerint sík pályán járnak. Ennek legnagyobb emelkedése 6‰. A Semmering emelkedése azonban 18, 25, sőt helyenként 27‰. Nagy kérdés volt tehát, hogy a motoros miképpen jut át ezen a részen? A síkpályán pompásan rohogott át a motoros. Gyorsvonati sebességgel haladt el a kocsik Liesing és Mödling mellett és pillanatnyi pontossággal hat óra negyvenöt perckor értünk Bécs-Ujhelyre, ahol az emberek százai várták már megérkezésünket és csodálkozva álltak körül a kocsit Bécs-Ujhelyt elhagyván szédületes gyorsasággal haladtunk tovább, annyira, hogy szinte elfogott a féltelmem. Egy halálra ijedt nyúl, amelyet reggelljének elköltésében zavartunk meg első íjedségében versenyre kelt velünk és ezer hosszal utolérő lett.

(A Semmeringen.)

Glaggnitz 7 óra 35 perc. Egy percnél többet és meglátjuk, hogy mire képes a motoros. A soffőr megnyomja az emelőt és elindulunk. A payerbachi emelkedésen erőlködés nélkül jutott át a kocsik, de az egymást érő erős kanyarulatok fölemésztik erejének hetven százalékát. Az ilyen kanyarulatok a magyar síkságon ismeretlenek és nagy feladatot rónak a gépre. A motor egész erejével működik, hogy átjusson a Semmeringen és minden képességét igénybe veszi az akadályok

legyőzésére. Lassan megyünk felfelé és az ember érzi, hogy a motor minden erejével működik. Vibráló reszketés járja át a kocsit és lassan megyünk felfelé. Kedves nyulacska itt bátran fölvehetnéd velünk a versenyt... De az emelkedésen hamar túlértünk. Bejutunk ismét a síkságra és nyilsebességgel rohanunk tovább. Ugy érezzük, hogy fékezni kellene a sebességet, nehogy előbb érjünk rendeltetési helyünkre.

(Utban Milanó-felé.)

Brettensteinban pihenőt tartunk és bevárjuk az utánunk jövő gyorsvonatot. Itt általános örömmel konstataztuk, hogy a kocsik még a legvérmesebb reményeket is túlhaladta és a semeringi utat az előírt idő alatt tette meg. Az első hegyi ut fényesen sikerült, dacára az istentelen kanyarulatoknak, amelyek nagyobb akadályt képeznek, mint a legveszedelmesebb emelkedések. Semmeringben egy pár utas elhagyta a kocsit mi pedig Steinhausen és Spitalon át elérkeztünk Münschingenbe. Itt mindenki, akinek lába volt, ott lábatlanokodott körülöttünk és áhitattal nézte a kocsit. Tegnap Laibachig jutottunk el, ahova este 6 óra 40 perckor rohogtunk be. Holnap a Cormonsi-uton át folytatja útját a kocsik Milanóba. Itt alaposan kitisztítják, kifényesítik és azután átvizsgálják a kiállítás területére. Ismételjük, hogy a motoroskocsi egyik legérdekesebb darabja lesz a kiállításnak és bizonyára meg fog felelni rendeltetésének. A motoroskocsi be fogja bizonyítani, hogy a követelményeknek minden tekintetben megfelel és hogy ez a rendszeren sikeres jövőnek néz elébe.

A Törzsasztalok mellől.

Dr. Kell Lipót és Vidéke.

A politikában gyakran szokták használni ezt a frazist: hogy ez meg az valakinek a nevével elváhatatlanul össze van forrva. (Például az igazságügy-ministeri tárca Polonyi Géza nevével.) Nos, semmire se illik jobban ez, „elváhatatlanul összeforrás” az mint Kell Lipót dr.-ra és a Japán kávéházra. Az ő házában van a Japán s nemcsak ő tölti ott a természetgyógyászok által szabadon hagyott óráit, hanem köré csoportosulva a nagy asztaltársaság, a melynek ő a hallgatagon kikiáltott republika-elnöke.

Valamikor körülbelül ez az asztaltársaság kepezte a Japán kávéház egész forgalmát. Bolond nép az aradi. A vértanú szobortól a városházig minden nagyon közel van: a mi három lépéssel túl van akár az egyikén, akár a másikon: az már hihetetlenül messze esik. A főtéren a Széchenyi-utcaig mindenki elmegy naponta huszszor: hanem hogy onnantól négy-öt házzal túlmenjen, arra kevés embert visz a lóka. S aki a Japán kávéház egyetlen asztaltársaságát látta a melyen kívül csak egy-két környékbeliült a márványasztaloknál, azt mondta:

— Hja — Kell Lipót megengedheti magának, hogy az asztaltársasága számára külön kávéházat tartson...

Azóta a helyzet megváltozott. Talán a megszállt aszfalt-járó tette, talán a tüneményes gyorsasággal kiépült, előkelő Szent László-utca, vagy pedig a közönségnek megváltozott hangulata. Annyi tény, hogy a József főherceg-ut is bekerült a forgalmi vonalba, a melyet adoptált a déli és esti korzó is. Ezzel együtt a Japán föllendülése is bekövetkezett.

Hanem az asztaltársaság megmaradt a kávéház fő-nevezetességének, nemcsak az elnöklő háziúr, hanem az ősiség jogán is. (Csak egy valami volt ebben a kávéházban, a miről többet beszéltek, mint a nagy asztalról: arról az áramlatról, a mely a kaszabölgyeket a Japán trónusából az aradi színház deszkáira sodorta.)

A vezér: Kell Lipót dr. érdekes ember is ahhoz, hogy az asztaltársaság karakterét megadja. A mintagglegény, aki remekül ért ahhoz, hogy az élet egyedülvalóságát minden kényelemmel és kedvességgel pótolja. Az ő József főherceg-uti lakása ellentéte ugyan annak, a mit „puha, kicsi fészkeknek” neveznek, — de minden zuga, minden képe, nippje mintha arról beszélne: „hát nem lenne kár meg-nősülni?” S a mivel leányos mamák irodalmi szószólói az agglegényeket legjobban ijesztik: a kései köszvény, a melynél nem lesz, aki az asszonytalan embert ápolná, — az ellen is talált ő szert csathatatlanságot és minden bajt gyógyító, megelőző és neutralizáló napkurájával. S ő, aki megjárta Kneipp, Rickli, Lahman és egyéb természet-gyógyászok akadémiáját, nem szorult asszonyi ápolásra. Az ő jelszava a görög bölcsék nyomán: „Ápold önmagadat!”

Az asztaltársaság tagjai között vannak, a kiket az első ifjukur barátsága kísért végig az életen, egész a Japán törzsasztaláig. Ilyen módon tartozik Kell Lipóthoz *Hittler* Izidor dr., a ki férji és családapai gondjai között nemes irigyléssel szokta nézni agglegény-barátját, — nemkülönben a másik agglegényt, dr. *Rosenberg* Miksát. Velük egy sorban vénül dr. *Pálmai* Lajos, a kinek gyermeken szöke fürtei alatt már határozott jellegű barázdák tartják számon az évek X-eit.

Vannak azután „bevandorlók”, a kik egyébként szintén régóta tartoznak a Kell Lipót környezetéhez. Nehány bíró, például *Heller* Mór dr., a ki külön életé miatt a nietzschei humor *Uebermora* nak nevezett el és dr. *Kovács* Marcell. Itt ül a Fodor és Reisingerék közül az egyik: a kettő együtt kán. (A Fodor és Reisinger olyan két-egy lent. Mikszáth azt írta egyszer Wolfner és Wolfner cég tagjáról: „Wolfner fejét. Mert ha a Wolfner a fejét rázza, abban van a Singer feje is.” A mikor olyan építkezésről szó, a mit mások csinálnak, akkor Fodor Zsigmond megvető mosolyra huzza a Fodor és Reisinger szájait. Mert az ő mosolyában a Reisinger szája is bennfoglaltatik.) Idejár még néha *Révész* Adolf, a ki Kell Lipóttal széles medrű politikai vitákba szokott keveredni: *Bácskai* Béla dr., a himlőnyirk-király, a ki a maga nézetein felül nem ismer tekintélyeket (és milyen rongetog sok nézete van neki) — és még többen.

Az alaptonusa ennek az asztalnak a csipdeső, de sohase bántó tréfa. A gyöngék nem maradnak kiviceletlenül, s ez a szenvedély annyira megy, hogy az asztal egy-egy tagja akkor is örül ha — magát viccelheti ki. S ebben igazuk is van. Egy jó tréfa többet ér, mint egy dubiózis expenznota, mint egy föloldott itélet, vagy mint egy vállalkozás, a melyre rá kell fizetni. S talán ez a titka annak, hogy az asztal tekintélyes része nem adta fejét a nősülésre: Inkább lemondtak a családi boldogságról, hogy sem valaki legyen, a kit asszonyi fensőbbségénél fogva nem szabad megtréfálni.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi iparos ifjak önképző egylete április hó 15-én, húsvét vasárnapján a városi vendéglő termelében saját alapja javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Szinre kerül: *Az árendás zsidó*, népszínmű 8 felvonásban. Belépő díj: személyenként 1 kor., karzat 40 fillér.

A nagy fordulat.

(Az új kormány kinevezésének hatáán.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 7.

Az új kormány kinevezése általános örömmel töltötte el a budapesti politikai köröket.

A szabadelvű pártkörben szívesen látják Wekerle miniszterelnökségét és a parlamentáris kormány alakulását. A párt a jövő héten értekezletet tart.

A függetlenségi pártnak majdnem minden tagja örömmel vette tudomásul Kossuth belépését a kabinetbe, habár sokan sajnálkoznak a pártelnöki székéből való távozásán. Ugron Gábor, Lengyel Zoltán, Ritzky László és Pozsgay Miklós duzzognak a válságnak ilyen módon való megoldása miatt, de beismerik, hogy a kabinet ellen, mely az ellenzék legkiválóbb vezéréit számítja tagjai közé, komoly akció: nem indíthatnak. Nincs kizárva, hogy többen kilépnek a pártból, de pártszakadásról szó sem lehet.

Az új párt nem nyilatkozik, de határozottan beszél, hogy a néppárt egy része Rakovszky István vezetése alatt kilép.

A Józsefvárosi Kaszinó nagy mozgalmat indított, hogy a Wekerle-kormányt Budapestre érkezése után impozáns faklyásmenetben ünnepeljék. A Sas kör ma este táviratilag üdvözölte Polónyi Gézát.

Budapest VII. kerületének vezető polgárai ma este értekezést tartottak, amelyen Morzsányi Károly, a kerület volt országgyűlési képviselője bejelentette, hogy nem vállal többé mandátumot. Az értekezlet elhatározta, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek, aki évek óta a kerületben saját házában lakik, följajánlja a jelöltséget.

A budapesti tőzsdén a mai napon sokkal nagyobb volt a forgalom, mint az előző napokon. Oriásli áremelkedés mutatkozott: a magyar hitelrészvények ára tizenkét koronával emelkedett és a koronajáradék is majdnem elérte a pari kurzust, miáltal a hasonló osztrák papírral egyenrangú lett. A készpénz piacra a kőszén és építőipari papírok rohamosan emelkedtek, a magyarországi pénzügyi részvényei pedig valóságos rekord árakat értek el. Bécsből is azt táviratozzák, hogy az összes magyar értékek emelkedtek és a külföldi tőzsdékről is hasonló hírek érkeztek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparosok I. betegsegélyző és temetkezési egyület elnöksége vasárnap d. u. 3 órakor rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ez uton is meghívja Rosmanith Albert, elnök. Ugyanezen alkalomkor havi befizetések eszkozdíhetők, valamint 2 korona befizetés mellett új tagok felvételnek.

SPORT.

+ A tornaegyesület szünete. Az Aradi Tornaegyesület szünete folyó hó 8-tól bezárólag 17-ig tart. Ezen idő alatt úgy a tornázás, mint a vívás és a női tornaszakosztály tornázása is szünetel.

HIREK.

Egy névtelen hőshöz.

— Méray-Horváth Károly. —

Shakespeare írta, jól megírta:

Minden jó, ha vége jó.

Bús magyarnak végre most már

Legkivált a béke jó.

Egy a másnak megbocsátjuk,

Mit viszontag vétkezéink,

S békeszerző nagyjainknak

A djuk mind a két kezét.

Mit is mondtam: nagyjainknak?

Békeszerzők ökö hát?

Persze mindig a vezérek

Szokták nyerni a csatát.

A kivított diadalban

A dicsőség az övék,

Kis emberkének munkáinak

Ok szedik le tojjólét.

Most is ime: békeművét

Egy „kis ember” tervezé,

A dicsőség és a hála

Mégis másé, nem ezé.

Veri mellét szász vezér is,

Büszkesége végtelen:

„Én csináltam, mink csináltuk!”

S az igaz hős — névtelen.

Tapsolj ország vezéridnek,

Ünnepi díszet nemzet öts!

Te meg maradj, ami voltál:

Ismeretlen szürke bölcs.

Az utolsó virágvasárnap.

Arad, április 7.

Imádott Micikém,

Én tehát elmegy. Elmennek magával a többiek is: a barna Pusi, a szőke Nyusi és a kar dísz. Virágvasárnap van, ami azt jelenti, hogy mikor ezüstpíhás barkával járnak az utcán az emberek, nekem el kell veszítenem a maga aranypíhás nyakát, amelyet hajh, annyiszor láttam el esőkgallérral. Virágvasárnap, azaz tavasz, amikor érezzük a május közeledtét, amikor is Heine szerint az emberek nankingnadrágot viselnek és szerelmesek lesznek. Virágvasárnap van és én nem fogom többé látni a maga aranyglóriás fejét, nem fogom többé szeretni magát, mert hiszen maga elmegy és távolból szerelmeleskedni nem az én szájamra szerint való.

Istenkém, miért is van, hogy maga még tavaly ideszereződött! Mici, ha a szerződése most kezdődne, akkor nem kellene a jövő évi virágvasárnapot szívszorongva várnom és a kabátom gombjain számlálgatnom: megy-e, marad-e? Nem lennének elrontva legszebb tavaszi napjaim, mikor a sok zöldség amugy is versírásra ingerel s így nincs szükségem a reánköszöntő melankoliára. Jövő évben a színészeknek már nem lesz virágvasárnapjuk, mert a szerződések szeptemberben kezdődnek és csak szeptemberben járnak le. Akkor, amikor amugy is ősz van s az embert elfoglalják a felöltőszerzés gondjai, amelyek mellett nincs szükség szerelemre.

Lásna, Mici, ma van az évfordulója, hogy a megváltó bevonult Jeruzsálembe. Az emberek ezért járnak-kelnek a barkával, amelynek hamvát elteszik a jövő hamvazó szerdára. Csak nekem, meg egynehány osztályosomnak kell a hamat máris a fejünkre hintonunk: elmennek, elmennek, elmennek maguk és ezentul üres lesz a színház a legzsufoltabb házak mellett is, — szürke lesz a

színpad a legragyogóbb díszletekkel is, mert nem lesz ott maga.

Szerencsém és szerencsédje valamennyi öltözőjáró társamnak, hogy ez az utolsó virágvasárnap. — legalább a színészvándorlást jelentő virágvasárnapok között az utolsó. Ez némileg megvigasztal engem, akinek csak olyan nők tetszenek, akiknek az arcát már legalább egyszer végig simította a festékes nyulláb. Mert, — tudja Mici maga után másba leszek szerelmes, olyanba, aki csak szeptemberben megy máshová. Ez különben mind egy, hiszen maga is másba lesz szerelmes.

Bucsuzzunk tehát, Mici! Felejtsen el, de előbb küldje vissza a könyveimet, amelyeket kölcsönkért tőlem. És áldja meg magát a jó istenke!

— Az 1905-ik évi adót nem szedik be. Arad város közigazgatási bizottságának mai ülésén jelen volt Barabás Béla is, a békeszerző. Az ülés után csoportba verődtek körülötte a bizottsági tagok és a bék-tanákoszásokról kérdezősködtek. A társaságban volt Farkas Győző kir. pénzügyigazgató is, aki az adók iránt érdeklődött. Barabás kapott a kérdés után olyan feleletet adott rá, amely — a hangról ítélve — félig komolyan, félig tréfának tűnik föl.

— Az 1905-ik évre szóló adókat — mondotta Barabás — nem fogja a kormány beszedni. Az önként befizetett adókat pedig ajándékoknak tekintik.

— Hát akkor mi hogyan élünk meg? aggodalmaskodott a pénzügyigazgató.

— Sohase féljenek a pénzügyigazgatók! Nem vesznek éhen — mondotta nevetve Barabás, mire az egész társaság zajos derűtségben tört ki.

— Vasutasok előléptetése. Budapestről táviratozzák, hogy ma tették közzé hivatalosan a magyar államvasutak hivatalnoki karában történt nagyszámu előléptetéseket. Több száz tisztviselő között szerepel egy csomó aradi is. A főtisztviselők sorában Fetter Géza főfelügyelő a fizetési osztály második fokozatába lépett elő.

— A közigazgatásból. Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta meg Vásárhelyi Béla főispán elnöklése alatt rendes havi ülését. Az ülésen Dalmoki Nagy Lajos dr. alispán jelentésének előterjesztése után a hivatalok vezetői fölolvasták az áprilisi közigazgatásról beszámoló jelentéseiket, majd községeknek és magánosoknak felelősséget intézték el. A teljes ülés után az erdei kihágási albizottság és a gyámügyi felelősséget küldöttség ülésezett. — Aradváros közigazgatási bizottsága délután négy órakor Institoris Kálmán polgármester elnöklésével tartotta ülését. A polgármester havi jelentésének tudomásul vétele után Farkas Győző kir. pénzügyigazgató betérjesztette a múlt havi adatokról szóló jelentést. Egyenes adókban március havában 76.824 korona folyt be; ezzel szemben a múlt év március havi kimutatása csak 43.213 korona volt, vagyis 33.510 koronával több folyt be ez idei évben. Közvetett adókban 829.587 korona folyt be; a múlt év március havában 685.008 korona. A közegészségügyi viszonyok március hónapban kedvezőbbek voltak, mint februárban, a járványos betegségek kisebb mértékben fordultak elő.

— Váltás a bankfióknál. Az Osztrák Magyar Bank főtanácsa Mádai Sándort, az aradi bankfiók tisztviselőjét a bank győri fiókjából helyezte át. Helyébe Helm Ferencot, a győri bankfiók tisztviselőjét helyezték Aradra.

— Kubinyi főispán pöre. Komáromból sügnyzik: A komáromi törvényszék Náray Szab

Elek törvényszéki elnök elnökletével ma tárgyalta Kubinyi Géza főispán pörét. Ritter József nagy igmándi suhanc bűnyű testisértéssel vádolta a főispánt, mert Kubinyi Nagyigmándra való bevonulásakor a kövel dobálózó Rittert felpofozta. A bíróság a főispánt felmentette. Az ítélet jogerős.

— Eljegyzések Gáspárdy József, a kápolnai dohánygyár vezető hivatal tisztviselője eljegyezte Schelly Irénke kisasszonyt, Schelly Mátyás, az aradi dohánybevitel hivatal kezelőjének kedves leányát.

Nehr József aradi Neuman gyári tisztviselő eljegyezte Babes Gizella kisasszonyt, özv. Babes Gyula és bájos leányát.

— Az Istvánffy-kiállítás. Amint már megemlítettük, Istvánffy István festőművész a napokban gyűjteményes kiállítást rendez saját műveiből. A művész, ki csinos miniatűr tájképeivel megérdemelt feltűnést keltett a fővárosban is, ma Aradra is érkezett s a napokban megkezdí a tárlat rendezését.

— A király ajándéka az állatkertnek. Budapestről jelentik: Nemrégiben a király több ritka állatot ajándékozott a budapesti állatkertnek. Az állatok egy része ma érkezett meg a Nyugati pályaudvarhoz s onnan azonnal kiszállították az állatokat. A többi állatot kedden szállítják Budapestre.

— A Muri Bonmartini ügy. Romából jelentik, hogy a se nem-összék visszautasította a Murri Bonmartini ügy revíziójára irányuló kérelmet a Bonetti komornára vonatkozó rész kivételével, mert úgy találta, hogy az ő bűntette tulságosan súlyos. E döntés, mely homlok egyenest ellenkezik a főállamügyészéig indítványával, nagy viszatetszést kelt mindenfelé.

— Elettunt önkéntes. Budapestről jelentik: A Soroasari utca 12. számú Két korona szállóban ma éjjel Mocsáry Ödön 25. vadászászlóaljbeli önkéntes mellbe lökte magát és életveszélyesen megsérült. A huszonegy éves fiatal ember tegnap este felé ment a szállóba. Bazarkozott egyik szobában, levetkőzött és lefeküdt. Éjfél után egy óra körül revolverlövés zaja hallatszott a szobából, mire a szálló személyzete berontott oda. A fiatal embert az ágyban találták eszméletlenül. Már csak pláhegett. Azonnal kivitették hozzá a mentőket, akik beszállították a XVI. számú helyőrségi kórházba. A boldogtalan fiatal ember most a halállal vívodik. Mocsáry Ödön a bécsi 25. vadászászlóaljbeli tett eleget szolgálói kötelességének. Tíz nappal ezelőtt jött Budapestre s a vámház körüli Nador szállóban vett lakást. A szállóban azt mondta, hogy harmadikán felülvizsgálatra kell mennie. Addig ott lakik, azután ha eleresztik a hadsereg kötelékéből, hónapos szobát bérel. Harmadikán el is ment hátról, azóta nem látták. A Nadorban még ma reggel sem tudták, hogy öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosság színhelyén a rendőrség levelét talált, melyben Mocsáry Henrik magyar államvasuti főmérnöknek, bátyjának azt írta az önkéntes, bocsáson meg neki, nem tehetett máskeppen. Valószínű hogy a fiatal ember valami súlyos természetű fejelemi bűntetés elő menekült a hatáiba.

— A vőlegény kívánsága. Párisban történt. Iokk, a Washington-állambeli Belarid polgármestere nősülni akart már eljegyezte Grover Rozena kisasszonyt, de az eszűvő őt az a kívánságot fejezte ki, hogy ha gyja magát Röntgen sugárral orvosilag megvizsgálhatná, vajjon re a tudósítás, illetve nin-

cse-e erre való hajlama? A menyasszony halani sem akart a dologról és minthogy a vőlegény ragaszkodott kívánságához, felbontotta az eljegyzést, a menyasszony 25 000 dollár kártérítés erejéig pert indított vőlegénye ellen. Azt hiszik, hogy a bíróság elfogja marasztalni a házassági ígéret megszegése miatt perelt kártalanítási összegben azon az alapon, hogy az igazságszolgáltatásnak nem kell a természet-és orvostudományokkal törődnie, amikor megsértett érdekek törvénvos oltalmáról van szó.

— Megcsipett hamispénzterjesztők. Az utóbbi napokban több hamis ötkoronás került Aradon forgalomba. Ezeket a hamis pénzeket Mikó Miklós, Mikó Albu és Zsuk Oktáviánné terjesztették, akiket egy rendőr épen akkor csipett meg, mikor egy Andrassy-téri üzletben ilyen pénzzel akartak fizetni. Mindahárman azt állítják, hogy a hamis ötkoronásokat is mástól kapták s nem tudtak, hogy azok nem valódiak. Megindították ellenük az eljárást hamis pénzterjesztése miatt.

— A zsinagógából. A Peszach ünnepi esti istentisztelet hétfőn és kedden este 6 órakor, a delelőtti istentisztelet kedden 9 órakor és szerdán fel 10 órakor kezdődik.

— Toalet-vita a parlamentben. Mint Berlinből jelentik, nagyon érdekes és a maga nemében paratlanul új vita folyt a minap a svájci szövetséges államok parlamentjében. A Szimplon-alagut megnyitási ünnepségeiről volt szó és erre nézve egy toalet-rendelet jelent meg, mely előírta, hogy az ünnepélyen résztvevők kötelesek frakkban, cilinderekben és fehér nyakkendőben megjelenni. Egy ultramontán és egy szocialista képviselő kifogásolták a rendeletet, amely szerintük nem egyeztethető össze a köztársasági erülettel, miután mindenki úgy jelenhetik meg, ahogy akar és miodezt interpelláció alakjában szóba hozták a parlamentben. Forel szövetségi elnök nagyon gunyosan válaszolt az interpellációnak, azt mondta, hogy ő miatta menjen mindenki oly ruhában, amilyenben akar, de ő nem vállalja el a felelősséget a következményekért, az esetleges kellemetlenségekért, amelyek azokat érhetik a határon túl, Olaszországban, akik nem vetik alá magukat a nemzetközi társadalmi érintkezés kötelező szokásának és végül a Haz legnagyobb derűtsége közben a következő kijelentést tette:

— Azt hiszem küönnben, hogy legjobb lett volna, ha az urak ezt a kérdést irodámban, zárt falak közt vetették volna föl, amit annyival is inkább megtehettek volna, mert a hozzám való járást személyi és egyéb ügyekben nagyon jól ismerik.

— Magyar név Lichtenstein József aradi női divat- és kezsmáru kereskedő a bűnyű-miniszter engedélyével vezetéknevét Lantos-ra magyarosította.

— Az időjárás szeszélyének minden ember ki van téve, ez az oka, hogy oly sok ember szenved csuszban és közvényben. A legelőkelőbb orvosok elismerik, hogy csuzos, reumas fájdalomat nemcsak ötkenti, hanem meg is szüneti a híres Zoltán kendős Üvegje 2. korona Zoltán B. gyógyszerárban, Budapest, V. ker. Szabadság tér.

— Gehhart J. és fia utódai cég, tekintettel a magyar iparparitási mozgásra, raktárát nagy mennyiségű kőrmöcbányai a pakka és alpakkaezüst evőeszközökkel és egyéb disztárgyakkal mint: névjegytartók, kenyér kosarak, disztárgyak, ecetolajtartók, tálcák és gyertyatartókkal sub. szerelte fel. A „Geramb J. I. féle banyaegylet Szandrik“ ezüstáru gyára Kőrmöcbányán már évtizedek óta gyárt alpacca ezüst cikkeket, oly kitűnő minőségben, mely az osztrák berndorfi és Bachmann vagy a párisi

Christofle fele gyártmányokkal nem csak versenyez, de azokat túl is szárnyalja. Jelenleg egy egészen új formájú evőeszköz készletet vezettek be, mely nemcsak tetszetős alattjával, de az által, hogy lényegesen olcsóbb, diadalmasan fogja a versenyt az említett importált gyártmányokkal kiállani. A Gehhart utódai cég csak elsőrendű ezüst- és minőséget tart készleten, (100 gr. ezüst egy tucat kanalon) Andrassy tér 4. sz. üzletében (Nádor-szálló) Megjegyzendő, hogy a cég elődje tíz évi elárusítás alatt panaszt ezen árura sohasem hallott. A közönség érdeke, hogy ezen szintizta magyar gyártmányt, mely a magyar ipar büszkesége megtekintse és szükséglet esetén vásárolja is. A kitűnőségért a cég felel. 1066

— Csak jó áru kapható Hegedüs Gyula kefe, pipere, illatszere és fodraszári cikkek kereskedésében Arad, Andrassy tér 15. Valódi francia és angol illatszerek, hőlapperek, körömápolási szerek, manicure garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiaruk nagy választékban. 212

— Gazdasági épületek vasbetonból Igen érdekes terhelési próbát végzett a múlt heten a székesfővárosi tanács a Kulhanek féle vasbetonmenyezeten, az összes építési főhatóságok és szaktestületek érének érdeklődése mellett. A próba fényesen igazolta a szerkezet hi etetlen teherbírást és kitűnő voltát. Mivel ezen menyezetszerkezet a faszervezeteknél is olcsóbb, a gazdasági épületek belsejében eddig alkalmazott tűzveszélyes famenyezeteket alighanem ki fogja szorítani. Istálló, magtárak, gőzmalomok és hasonló rendezetési épületekre ezen menyezet, mely alul, felül sík és felső síkja együtal a legkitűnőbb portlandcement padozatot képezi, valóban nélkülözhetetlen. A kitűnő tűzbiztos mellett örökös épületet kíván ne mulassza el a „Betonia“ építési vállalat hoz fordulni, melynek műszaki irodája (Budapest, V. Akadémia utca 9) minden irányban felvilágosítást nyújt. A vállalat a menyezetet lakóházaknál is sikeresen alkalmazza. 3756

— Olvasóközönségünk figyelmét felkivjuk a Hammer Zsigmond cég hirdetésére. A nagy választékban tart kerékpárokat és v. rögépeket raktáron. Nagy javítóhelyben minden e szakmába vágó munkák méltányos árak mellett tartósan kijavíttatnak.

— Szolid és divatos selyem és bársony szövetek gyermekeknek, vagy biousooknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15. oldalán Schweitzer & Co Luzern (Schweiz) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— Hajhullás ellen használjon Perolint 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weisznál. 112

Javaszi divat.

(Párisi level.)

Páris, április eleje.

A szép párisi asszonyok nagy része *retraité*-be vonult. Az utcán ugyan most is látni még kecses silouetteket, — hiszen a francia nőben akkor is van bizonyos chic ha alacsony sorsban született is — de ezek többnyire nem a felső tízezerből kerülnek ki.

Ami a teáletteket illeti, Paquin rengeteg otthoni ruhát készít most. Gyönyörűek a satin dunetből előállított délutáni ruhák, pasztell színekben, melyekben különösen a kéknek és rózsaszínnek van igen sok árnyalata. Nagyon kellemesen lepott meg, hogy a nagyobb cégek kirakataiban csupa fehérbáros, sötétek anyagot láttam, nagyon hasonlót ahhoz, amit mi otthoni honi pettyesnek nevezünk. Csak hogy az anyag sokkal finomabb, sajátgyártású összetétele a mousseline nak és a régi foulard nak. Tudom, ez nálunk is jó kelendőségnek fog örvendeni, a mostani nagy magyar áramlattal.

A selymeket egyelőre még nagyon szeretik pasztóval disztíteni. Azaz, például: selyem alhoz posztó cape gal ért vesznek, melyen viszont selyem páncok (vagy egyéb selyem diszték) vannak. Rendki-

E fogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkálalatot, um tervek, tervezetek, költségjegyzékek elkészítését, művezetés, elszámolás, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlatterveket **373** díjmentesen küld.

NIGA JÁNOS

műveplétesz irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT I. SZ.
(a városközpont szomszégságában.)

vül kedvelik a vörös és fehér fekete kockás össze-
tetelt. Egyáltalán a vörös — ez a szociálista szín-
rajza a helyzetet; a futtatásokra előirt köpenyek is
többnyire vörösek, selyemből vannak, feketével és
fehérrel ékesítettek.

A bolserók mind övben végződnek, mely elől
kapsolódik, de csak hátul van a bolseróhoz erősítve.
Nem úgy, mint régen az oroszbolserók, hanem elől
eláll a testtől, s az öv látszólag mintegy a szok-
nya folytatása. A sötét ruhákhoz viselik a skót
öveket, bőrből vagy selyemből. Nagyon divatos do-
log az egészen könnyű anyagokhoz a durva vá-
szonmellény, vagy a battiszt himzéseknél minden
fajtája.

Most már nem okvetlen szükséges a fehér kez-
tyű a délutáni látogatásokra. Lehet világosabb svéd-
bőr keztyűket viselni, a toaletti alapszínének megfo-
lelő, de halványabb árnyalatban.

A kalapok egészen az 1830-iki motívumok sze-
rint készültek. Némelyik közülük oly furcsán ösdi,
hogy szinte emlékezni vélünk egyik-másik ősrükre,
mikor a kezünkbe vesszük. Nagy igyekezetet mutat-
nak a kurtó alakhoz való visszatérésre, de a mellett
karimájuk szélesebb s ez által olyan különösen el-
állnak a fejtől, mintha nem is tartoznának hozzá.
Igen csinos díszük az apró, bársony nefelejtsek. Né-
melyik kalap olyan, mint a bohóc-szarka. Teteje há-
romszorososan is el van hajlítva, előbb jobbra, majd
vissza, aztán balra s végre oldalt odaerősítve egy
széles máslihoz, hogy végül nem is látszik eredeti
formája. Ezeket a kalapokat lószőrből készítik és
csak délelőttre valók. Jól állanak bárkinnek is, habár
bizonyos kacskias, hogy azt mondjam: kihívó kifeje-
zést kölcsönöznek az arcnak.

Estélyi ruhákhoz, vagy mondjuk most már:
diner toalettekhez kékszínű keztyűket vesznek. Ez a
dernier cri. Irisz.

A visszatérő kép.

A karrikatura az a művészetben, ami az
ujsgájk az irodalomban. Egy napig él, mulatnak
vagy boszankodnak rajta, aztán eldobják, el-
felejtik.

Csak ritka rossz, amely a föltámadás sorsát
eléri. A jubiláns Borszem Jankónak volt egy
Jankó-rajza, amelyet csak a legutóbbi évekig is
minden hosszú napkor elővett. Apponyit ábrá-
zolta ez a kép, amikor azt kérdi a famulusá-
tól: följött-e a csillag, amely az ő bójtjének
végét jelenti?

Most nálunk is egy rajz visszatért a „bus
feledség” homályából. Akkor közöltük le, ami-
kor Schwarcz Jenő dr. a hegyaljai motoros
ügyében legelőször járt Vörös László kereske-
delmi miniszter előtt. S most, amikor olyan
nagy harcokat provokált a miniszterjárás, ami-
kor Schwarcz Jenő a deputáció ügye miatt ott-
hagyta a párt-alelnökséget, a pártot, — le-
het-e ezt a képet újra nem közölni?

De mit tesz Méray-Horváth Károly? Ab-

ban az érában, amikor Vörös László megígérte
a küldöttségnek, hogy a kérését kedvezően
fogja elintézni, — meg volt már peccsételve,
hogy az egész kormány s Vörös László is megy.
Új kereskedelmi miniszter jön: Egyelőre bi-
zonytalan, hogy ki előtt kell majd a motoros
vasut érdekében újra tisztalegni, — de valaki
előtt kell az bizonyos.

S mi most se dobjuk el végkép ezt a
nevezetes rajzot. Bizonyos, hogy újra rákerül
a sor — legfőkébb kis átdolgozással: egy má-
sik miniszter fejével.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

84. Szántay Béla kérvénye a Gellindülőben bé-
relt 677 680/1100 hold föld bérletének 3 évre való
meghosszabbítása iránt. — 35. Szedity György ké-
rvénye a közlegelőbeli 2. sz. 5. Hold föld bérletének
meghosszabbítása iránt. — 36. Istvánfy Béa ké-
rvénye a várostól bérelt 253 hold földből 114 hold
föld bérletének Kubát Istvánra való átruházása tár-
gyában. — 37. Kuzman Ráda kérvénye a Bitó-
dülőbeli 5—263/1100 hold föld bérletének Gáspár
János és Kiss Mihály fakerti lakosokra való átruhá-
zása iránt. — 38. Az Aradvidéki Tanítóegyesület
kérvénye a tanító konviktus felügyelő bizottságába
három törvh. bizottsági tag megválasztása iránt. —
39. A tanács előterjesztése ifj. Virágos István gulya
legelőbeli 3 sz. 5 hold. Illin Miklós közlegelőbeli
40. sz. 5 hold föld bérletének meghosszabbítása
iránt. 40. A tanács betérjeszti a járda és utca terü-
letek foglalásáról s az azért fizetendő díjakról
szóló szabályrendelet tervezetét. — 41. A tanács
előterjesztése Katity Mladen közlegelőbeli 13. és 25.
sz. 5—5 hold, Orga száva közlegelőbeli 1. sz. 5
hold és Bolyos István pesti dülőbeli 4—548/1100
hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. — 42.
A belügyminiszter 83855/906. sz. leirata, a két
évnél rövidebb adóhátralékok telekkönyvi biztosítá-
sát elrendelő törvh. bizottsági határozat ellen dr.
Müller Lajos által benyújtott fellebbezés elutasítása
tárgyában. — 43. A tanács jelentése Szendrey Mi-
hály szinigazgatóval kötött szerződés 26 ik pontjá-
nak módosítása iránt. — 44. Schlesinger Gyula
kérvénye annak kiadásba helyezése iránt, hogy
amennyiben visszahonosították, város községi köte-
lékébe felvétetni fog. — 45. Nyugdíj bizottság je-
lentése Ördög Andrásné kérvénye tárgyában kiskoru
gyermekel részére neveltetési járulék utalványozása
iránt. — 46. U. az előterjesztése Demján György
éjjeli ór nyugdíjazása iránt. — 47. U. az előter-
jesztése Sztanofov Mladin éjjeli ór végkielégítése
tárgyában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Hol perelhető a képviselő? Egy vidéken
lakó országgyűlési képviselőt egyik hitelezője
Budapesten perelte. A képviselő (a kereset be-
adásakor az volt) illetékességi kifogást emelt.
A törvényszék a kifogást a következő megoko-
lással vetette el: Az alperes kifogását el kel-
lett vetni, mert a nem vitás tényállás szerint
az alperes országgyűlési képviselő, az ország-
gyűlési képviselő ellen indított személyes kereset-
ekben pedig a budapesti kir. bíróságok helyi
illetékessége a képviselőnek ezen hivatásánál
fogva Budapesten való tartózkodása alapján az
1868. LIV. t. c. 31. § a értelmében megállapít-
ható. A budapesti kir. ítélőtábla — mint az
Ügyvédnk Lapja írja — az elsőbíróság végzé-
sét helybenhagyta.

§ Az elcsábított flu. Budapestről jelentik:
A Margitsziget volt kávésa tavaly igen különös
felfedezést tett S. R. nevű pénztáros kisasszo-

nya ellen. A kávé elmondja a feljelentésben,
hogy S. R. szemét vetett az ő tíz éves finger-
mekére s azt nemcsak hogy elcsábította, de be-
teggé is tette. A vizsgálat során a kihallgatott
személyzet teljes mértékben igazolta a vádat,
amit megerősített a tíz éves flu vallomása is.
A befejezett vizsgálat adatai alapján a királyi
ügyészség csábítás címén vádiratot adott be. S.
R. ellen, aki Polacsek Sándor dr. révén kifogá-
sokat nyújtott be a vádirat ellen a vádtanács-
hoz. S. Róza ellen a további eljárást megszünt-
ették, mert úgy találták, hogy csábítás csupán
nő ellen követhető el. A büntető-örvénykönyv
a nők elcsábítását bünteti csak, férfiak elcsábítá-
sát, büntető törvénykönyvünk szerint, nem bü-
ntethető.

NAPIREND.

Április 8. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Virágvasár-
nap. — Protestáns naptár: Dénes. — Görög-keleti naptár
(március 26.): Nagyböjt 6. hete. — A nap két 5 óra 28
perckor. nyugszik 6 óra 37 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Arad-
ra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő idő-
járás várható: Enyhébb, hosszabb ideig derült.

Április 8. Pick Steiner hangversenye délután 5 óra-
kor (Iparosház.) — Az aradi ipar- és népbank hitelegyle-
tének teljes ülése délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor.

Április 9. Galsa hegyközség közgyűlése délelőtt 9
órákor.

Április 10. Városi közgyűlés délután 4 órákor.

Április 15. Az aradi iparosifjak önképző-egyletének
működéséről előadásról egybekötött táncvigalma (Városliget)
— Az aradi Chewra-kadische közgyűlése délelőtt 10 óra-
kor (Hitközségi tanácsterem.) — Az aradi iparosifjak egy-
részenek táncmulatsága (Városi sörcsarnok.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 7.

Amerika $\frac{1}{2}$ olcsóbb. Kínlat és vételkevény jó. Mikelt
30,000 méter-mázsza buza csöndes, változatlan áron.
Az árak 100 kilónként számítva:

Zárul 18 órákor:

Buza 1906. áprilisra	16.48—16.50
Rozs 1906. áprilisra	13.30—13.32
Zab 1906. áprilisra	15.70—15.72
Tengeri 1906. májusra	13.34—13.36
Új őszi buza 1906-ra	16.44—16.46

Zárul 5 órákor:

Buza 1906. áprilisra	16.46—16.48
Rozs 1906. áprilisra	13.32—13.34
Zab 1906. áprilisra	15.70—15.72
Tengeri 1906. májusra	13.32—13.34
Új őszi buza 1906-ra	16.42—16.44
Új őszi zab 1906-ra	12.44—12.46

Kirányzat csöndes.

Zárul 6 órákor:

Csészák hitelrészvény	678.75
Magyar hitelrészvény	809.50
Levártatolobank részvény	508.—
Rima-kurányi vasúti részvény	558.—
Csészák-magyar államvasúti részvény	682.50
Közuti vasút	612.50
Városi villamos vasúti részvény	328.50
Kriszobét szanatórium sorsjegy pénzben	9.75
Kriszobét szanatórium sorsjegy árban	10.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 7. —

Magyar elbrendül: Öreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felül sulyban 125—127 fillérig; öreg közép pá-
ronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fia-
lial nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 138
—139 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogram-
mig terjedő sulyban 138—139 fillérig; fiatal könnyű pá-
ronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 138—140 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül
sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilo-
grammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páron-
ként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Sertéselészám: Április 4. napján volt készlet 47,218
darab, április 5. napján fölhajtatott 1134 darab, április
5. napján elszállított 488 darab, április 6. napján
maradt készlet 4,864 darab.

A kisolti sertéselészlet irányzata: Vontatott.

**ÜDVÖZLET a kedves aradiak-
nak KAAS BÉLÁTÓL, a jóhirű
és népszerű volt aradi vendég-
lőstől,**

ki a híres Drechsler-féle vendéglőt
és összes helyiségeit vette át az An-
drássy-uton, a magy. kir. Opera-
ház közvetlen átellenében, ott van

az aradiak találkozó helye.

A legfigyelmesebb,

családias kiszolgálás.

Vásároljon svájci selymet.

Kérjen mintát tavaszi és nyári újdonságainkból ruhákra és blousokra:

Kabutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgallei himzés, Mousseline 120 cm. széles, 1.20 kor. méterenkint fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredeti szolid selyemszöveteket szállítunk magánosoknak, elvámolva és bérmentve. 3772

Schweizer & Co. Luzern U. 51. (Schweiz)

Selyemkelme kivitel. — Kir. udv. szállítók.

CSARNOK.

Az élet mélységiből.

Irta: Lila.
(Végo.)

Azon szoba, a havá belépett, keleti pompával volt berendezve. Nagy pámaágak busan hajlongtak egymás mellett, mintha csak viszálygyódnának oda, a honnan idekerültek.

Itt senkit sem talált. Benyitott a szomszéd szobába, a hol egy 25—30 év körüli férfi mélyen elgondolkozva íróasztala mellett ült. A mikor meglátta Lottit, továbbra is csak hidegen ülve meradt és azzal a nagyurias flegmatikusussággal, csak úgy foghegyről kérdezte:

— Mit kíván kisasszony?

Lotti megköszönte torkát, egy párszor jókorát nyelt és halkán, félős hangon szólt:

— Nagyságos Uram! Bocssáson meg, hogy idejövetelemmel alkalmatlankodom. De nagyon problematikus helyzetben vagyok és ez készítette erre.

— Nos és mi az?

— Szegény leány vagyok, egy egész családot nekem kell támogatnom. Terony-utcai bérházában lakom édes anyámmal meg kis testvérkémmel. Rendesen fizettem mindezeidre a házbért és inkább nélkülöztem mást, de első volt nálam mindig a pontosság. Most azonban ellenem esküdött a sors... É negyedre képtelen vagyok kifizetni a házbért és a házmester azzal fenyeget, hogy ha két nap múlva ki nem fizetem, a házlur kidobtat az utcára. Szegény anyám nem tud e dolog felel semmit. Eltitkoltam előtte ezt. Minek keserítsem még az ő életét is? ... Magamba fojtottam azon fájdalmakat, melyet e hír okozott nekem. Nagy megerőltetésbe kerültem, hogy ide jöttem, de valami sugallta nekem, hogy jöjjenek el és én most a fázattal esedezem, hogy adjon egy pár heti halasztást. Leányi becsületemre esküszöm, hogy egy-két héten belül kifizetem a házbért. Hiszen eléggé fáj nekem, a miért meg kellett szakítanom a rendet. Én a házbérre való összeget összegyűjtöttem most is, mint rendesen, de amikor fizetni akartam, elképedve vettem észre, hogy a pénz eltűnt... Az apám vette el. Igen, az apám! Aki nem törődik családjával, aki egész nap egyebet sem tesz, csak a kormákat járja sorba. Uram! Még egyszer könyörgöm, ne nehezeltessen reám.

A férfi komoran hallgatta Lotti szavait. Nagy karosszékében összehuzta magát és ujjalval az íróasztalon levő levéldoboz fedelén dobolt.

A leány közelebb lépett hozzá.

— Tehát ugy-e uram, rendben van a dolog? Igyekezni fogok, hogy adott szavamat minél előbb beváltsam.

Lehelete a férfi homlokát érin'tette, aki erre mint valami mély álomból egyszerre föleszmélt. Erősen a leány szemébe nézett és szurós pillantásokkal mérte végig őt.

A komoly férfiből lassan-lassan kibontakozott a tüzes vérű, szerelemre szomjazó ifju,

aki vakon boldogan szalad a csábító fények után — — —

Gyorsan felugrott székéről, merész elszánt-sággal egész közel a leányhoz lépett, hogy az ijedten visszatántorodott.

Pár percig némán álltak szemben egymással...

Lotti meghajtotta magát és egy meleg köszönet kíséretében távozni akart.

— Még nincs rendben a dolog kisasszony — szólt félig nyájas, félig parancsoló hangon. — Csupán egy megoldás ellenében egyezem késésébe.

— És mi legyen ez Uram?
— Csókoljon... meg!

Lotti úgy érezte, mintha szeme elé sűrű fátyolt borítának és játszani akarnának vele a láthatatlan szellemek. Feje szédült... Minden egybeolvadt előtte. Ravaszul mosolygó kis ordei manókat látott maga előtt, akik ujjukkal gunyosan csufolódnak vele. Izgatottan harapdálta ajkát... Homlokán hideg verejték gyöngyözött végig...

Lassan, lassan eltűntek előle a rémes látomások.

— Oh Uram, az Istenért! Hogyan kívánhat ilyesmit tőlem? Hogyan lehet ily kegyetlen irányomban?...

— Hehehe! Jaj de érdekes kis médi maga. Látszik, hogy még keveset tapasztalt a világban... Csak bátorság! Hiszen egy csók nem a világ! No hát rajta. Ne féljen tőlem oly nagyon. Jöjjön közelebb... Üljön ide az ölembe, így lesz a legjobb... Mit remeg? Nem szegyenli magát?

— Feltételének nem tehetek eleget. Hsbár szegény, de tisztességes leány vagyok és az is maradok mindig. Ha külsőm nem is bír valami finom jelleggel, de a lelkem sokkal tisztább, mint azoké, a kik csillogós csecsebecsüket raknak magukra és csupán a külsőségre fektetik a legnagyobb súlyt. Ha azt kívánja, hogy térdepeljek le és csókoljam meg ruhája szélét, ezt megteszem. Kívánjon Uram akármit, csak oly dolgot ne követeljen tőlem, mely becsületem körül forog...

Bátran a férfi arcába nézett, a ki szurós tekintetével majdnem hipnotizálta őt...

— Csókoljon meg... Ne féljen tőlem, suttogó lázas hangon és indulatosan megragadta a leányt.

Szemel csillogtak a vágytól és egész teste tűzben égett.

Kitört rajta minden erejével a szenvedély hatalma, mely a férfiaknál egy pillanat hatása alatt jön létre.

Lotti menekülni szeretett volna, de nem lehetett. Ott érezte magát a férfi karjai közt. Arcát, mint a parázs, úgy égette annak ajaka.

— Uram... Uram... engedjen — sikoltozott rémülten.

Undorodva fordította el tőle fejét és minden erejét felhasználva, nagynehezen végre sikerült kibontakozni karjaiból. Halálsápadtan megállt „kínzója” előtt.

— Uram! Mit gondolt, kivétel van dolga? Tudom, ha egy gazdag illatterhes hölgygel állna szemben, azzal nem merne így cselekedni. De ugy-e azt hiszi, hogy a szegény leányban nincs semmi energia és azt egészen a porba lehet tiporni? Ah, gyalázat!

Nem szorulok többé a kegyelmére... Nem! Inkább koldulni megyek, inkább lankadatlanul, verejtékes erővel dolgozom éjjel-nappal, de még sem fogadok el oly kegyelmet, a melyet tisztességem árán kellett megszerznem!

Isten Onnel Uram!

Ezzel haragosan sarkon fordult, megvetően végigmérve a férfit és mint valami hatalmas cárnő, felemelt fejjel, bátor léptekkel hagyta el a szobát.

IDEGENEK ARADON.

— Április 7. —

Nádor szálloda. Körösy Lajos utazó Budapest. — Czirk Mihály körjegyző Alváca. — Popovics János papjelölt Tótvarsánd. — Deutsch Márkus kereskedő Borossebes. — Tóth Mihály főpincér Budapest. — Baleson Julianna nevelőné Seprős. — Schiff Mór utazó Budapest. — Papp János társulati számvevő Nagykikinda. — Vogler Alajos se-lyemtenyész, főfelügyelő Szekszárd. — Vuculescu József birtokos Seprős.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi április hó 8-án:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél helyárral:

Robinson Crusoe.

Látványos tündérrege dalokkal és tánccal, 5 képben. Irta: Komor Gyula.

S Z E M É L Y E K:

Id. Robinson Ladislai J.	Melitta, tündér Zsigmond A.
Cruzoe, fia Körösy J.	Lucifer Vihari Lajos.
Arbóc Gusztáv Várnai Jenő.	Péntek (Xury) Faludi K.
Gizella, leánya Bíró Irén.	Keselyű Kulcsár L.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 180. sz.

Páros.

Este 7 1/2 órakor, rendes helyárral:

A koldusgróf.

Operette 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Zenéjét szer-zette: Ascher Leo. Fordította: Mérel Adolf.

SZEMÉLYEK:

Stephenson Szathmári A.	Slippel, koldus Borbély S.
Kitty, neje Benkőné P.	Jessie, leánya Rontai B.
Malona, leánya Kaposy J.	Trunki, koldus Loutszlai J.
Karinszky gróf Nyárai A.	Pennyman Kulcsár L.
Blackwell Faludi K.	Crab, koldus Zsigmond A.
Rendőrbiztos Vihari Lajos.	Kis Karinszky Benkő Gizl.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Mindenütt kapható

Sarg-féle **Kalodont**

nékülözhetlen fog-crém, 3945

a fogakat tisztán, fehéren és egészségesen tartja.

Magyar alpacca ezüst evő készletek.

A „Geramb J. J.-féle” ezüstműek és bánya egyeslet „SZANDRIK” ezüstáru gyárából **KÖRMÖCZBÁNYÁN.**

Elsőrendű 100 grmos ezüstölés:

12 asztali kés
12 villa
12 kanál
12 csomoge kés
12 villa
12 kávé kanál
12 mokka
1 levesmerő
1 tejmerő
1 főzelékanál
12 számoly

1061

99 drb a legújabb faconban.

Kerona 190.

Főelárusítók és raktár:

Gebhart J. és fia utódai

ARAD, Andrassy-tér 4. (Nádor szálló.)

Magyar férfi öltöny-szövetet gyártmányu csak

a kizárólagos posztó gyári raktárban kaphatunk.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Telefon szám 475.

1181—1906.

A bjani járas főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Apáti nagyközség jegyzői állásának választás utjáni betöltésére pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: 1. törzsfizetés 600 korona; 2. gabonaváltóság 800 korona; 3. szénaváltóság 170 korona; 4. 12 öl tűzifa. esetleg ennek értéke á 24 korona; 5. 16 m. hold községi föld hasznélvezete; magánmunkálatok teljesítése esetén a vármegyei szabályrendelet szerint szedhető díjak és anyakönyvvezetővé kinevezés esetén a szokásos díjazás.

Az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előirt képesítést, valamint az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérvények hozzám folyó évi április hó 18. napjának d. u. 5 órájáig adandók be.

A választást folyó évi április hó 19-én d. e. 9 órakor Apáti község házában tartom meg.

Borosjenőn, 1906. évi április hó 6-án.

Főszolgabíró szabadságon:

Vuculescu,

tb. főszolgabíró.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Aradon, Atzél Péter-utca 2. sz. alatt (Zrinyi-utcai bejárat) egy

ingatlan és jelzálogforgalmi irodát nyitottam

egy legelsőrangú európai pénzintézet megbízásából, mely intézet jogügyi képviseletével **Dr. Heppes Béla** aradi ügyvédet bíztam meg.

Nyujtok minden vidéki, budapesti vagy külföldi pénzintézeteknél olcsóbb feltételek mellett földbeli ingatlanokra és bérházakra akár amortisatió-nalis, akár egyéb lejáratu jelzálogos kölcsönöket az ingatlan értékének 65%-a erejéig, ezenfelül folyószámla kölcsönöket is.

Nyujtok tisztviselői kölcsönt a legelőnyösebb módon 5—15 évi időre katonatiszteknek, illemi, megyei, városi, vasúti és nyugdíjgényvel bíró magán-hivatalnokoknak, továbbá oly nyugdíjas egyéneknek, kiknek 1100 koronán felül nyugdíjuk van.

A kölcsönügyletek lebonyolításáért semmi előleges költség a kölcsönvevőt nem terheli.

Elvállalok ingatlanok vételére és eladására, valamint bérbeadására vonatkozó megbízásokat.

Elvállalok birtokoknak parcellázását, parcellázás szerinti eladását, vagy eszerint való bérbeadását.

Elvállalok a Budapesti Hitelezővédegyeletnél és a „Wiener Creditoren-Verein”-nél levő összeköttetéscimnél fogva egyeztetéseket a legelőnyösebb feltételek mellett.

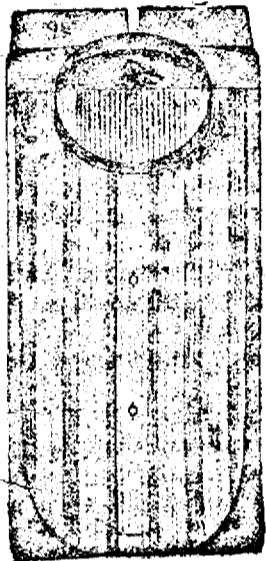
Tisztelettel

Robitsek Kálmán,

401

ingatlan és jelzálogforgalmi irodája

1906

Alapított 1860.

Arak tekintetében versenyképes vagyok.

3 darab

színes divat-ing
(batiszt utánzat) 4 frt 70.

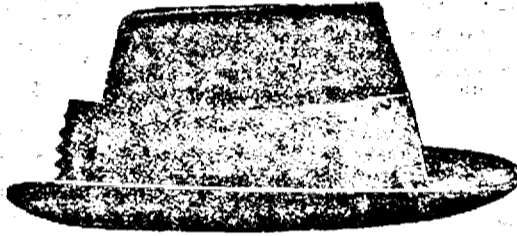
Agal zephir ingek remek színekben vannak raktáron.

Fehérműeket legkifinobb szabásban készítem el.

Arak kifinobb minőségeért üzletem jó hírneve kezeskedik! — Szállékiekért az 1889. párisi világ és több más kiállításon kitüntetve!

MÜNZI!

Kalap ujdonságaimat kérem megtekinteni.

Fővárosi és angol divatgyűjtő által választott kalapokat legnagyobb választékban tartom raktáron!

ARAD.

Állami telefon 213.

Kirakataimban állandóan a legizlésebb nyakkendő ujdonságok láthatók.

Első gyulai ipararu!
tavaszi és nyári

harisnyák.

- 3 pár dohány és szürke szín frt —.72
- 3 pár divat csikos „ —.90
- 3 „ selyem utánzat 1.—
- 3 „ divat csikos cérna 1.45

Önnek is érdeke!

ha vásárolni akar, hogy el ne mulassza **Hegedüs Ármin** újonnan berendezett rőfös női-divat áruházát megtekinteni.

Áruházam ma már teljesen föl van szerelve a legújabb és legdivatosabb árukkal.

Utolérhetetlen olcsó áraim minden versenyt kizárnak!

Reklam cikkek árai:

Föltűnő szép divatos koczkás ruha és blous kelme métere 33 kr.

Ombreé, finom elegáns blous kelme az idény királya, métere 65 kr.

Ami senkinek nincs; egy két személyes brillantin paplan ezeltt 4 frt, most 2.95.

Hazai vászongyárak egyedüli lerakata nálam van egész Aradvármegye részére!

Olyan óriási választékot 120 és 140 cmtr. széles ruha és blouskelmébe csak a fővárosi üzletekbe találhat.

Kérem kirakataim figyelmes megtekintését és a nagybecsű közönség szives támogatását.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS ÁRMIN

Aradon, a Szabadság-téren 17. sz. alatt, a 13 vértanu szoborral szemben.

Figyeljünk a kékre festett kirakatra!

Moskovitz Izidor

férfi-, fiu- és gyermekruha raktárát,

a legerősebb és legolcsóbb árak mellett.

A nagyérdemű közönség figyelmét bátorodom erre felhívni.

Andrássy-tér 8., a Minorita-templommal szemben!

1069

Maradok teljes tisztelettel
Moskovitz Izidor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozóknál kérjük a hirdetés alatt
levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad
és hirdetésekét felvesz a kiadó hiva-
tala: József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri be-
íratásának ára 4 fillér, vastagabb
betűvel 8 fillér. — Cselédet kereső
vagy cselédnek ajánlkozó apró hirde-
tés 20 szög 50 fillér, minden további
szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok
50-60 fillérért és 1 koronáért kapha-
tók lapunk elárultó helyein.

Kerestetik

egy 2-3 szobás lakás, fürdőszobá-
val, esetleg kis magános ház,
lehetőleg a főtéren közelében. Aján-
latok a kiadóhivatal továbbít.

Heimann János

mészáros és hentes, Forray-utca
gróf Nádasdy-palota. Ajánlja na-
ponta a legjobb minőségben ki-
mért friss húsokat. Pontosan kiszol-
galtat. Bácsa pártján. 451

Hohs Victor

örvényszékiileg bejegyzett és
egész országban bevezetett hitelt
tudósító irodája Aradon, Tör-
köly tér 6. sz., Frik-ház. Alapít-
tatott 1898.

Kedvező feltételek mellett

Kasza-utca 58a számú ház, ugya-
ott Kovács szerszám és asztali
szerszám eladó. Tudakozóknál lehet
ugyanott. 991

Arad megye,

Arad közönségben 15 h. szám alatt
fekvő ház 2000 öfői telekkel és
a hegyen szőlőkerttel együtt azon-
nal eladó. Bővebbet a kiadóhiva-
taltalban. 826

Kiadó lakás.

Weitzer János-utczában, főpostával
szemben, 7 szobás lakás, megfe-
lelő mellékhelyiségekkel május 1-től
kiadó. 927

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni, hogy
műtermemet Szabadság tér 21. sz.,
Lengyel Testvérek házába helyez-
tem át. Huppert H., angol szabó. 1000

Kiadó

elegánsan butorozott kényelmes
szoba Szent László-utca 5. számú
házban. 1088

Kiadó lakás.

Szent László utca 8. szám alatt egy
háromszobás lakás, előszoba, fürdő-
szobával és megfelelő mellékhelyi-
ségekkel május elsőre kiadó. 1042

Kiadó

II emeleten 2 utca szoba, előszoba
és mellékhelyiségekből álló Sza-
badság-téri lakás, továbbá I. eme-
leten 3 szobából álló lakás, Hu-
nyadi-utca 1, Münz-ház. 1058

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyveket. Lexikonokat, jogi,
szépirodalmi és egyéb munkákat leg-
magasabb árban **INGUSZ**
I. és FIA könyvkereskedése
Arad 235

Radnai-ut 1a. sz.

házban 2 utca, 1 udvari szobá-
ból, üveg folyosó és minden hoz-
zártartozó helyiségekből álló lakás
május 1-re kiadó. 1025

Felső kereskedelmi iskolát

jó sikerrel végzett ker. gyakorlott
levelező jó referenciákkal, 1500
kor. kezdő fizetéssel alkalmazást
nyer. — Bővebbet a kiadóhivatal-
ban. 610

Uzleti könyvek

és irodalmi cikkek elsőrendű minő-
ségben igen olcsó árakon kapha-
tók Kerpel Izó könyv- és papírke-
reskedésében, Aradon. 264

Egy 80 forintos

új Singer varrógép 85 forintért,
egy 70 frtos 30 forintért eladó
Orzsi utca 19. sz. a. 1068

Szalonna zsír

és mindenféle hentes áru, nagy és
kis mennyiségben a legjutányosabb
árban kapható, Garai Károlynál Ar-
don, Árpád-tér 4. szám. 1071

Hölgyeim!

Minden hölgy meggyőződhetik,
hogy nálam milyen jó kényelmes,
divatos és olcsó fűzők készülnek.
Különösen kész fűzőket olcsón ár-
sítok. Egyenes tartók, háskötők
mériék után készülnek. Vidékiek
kérjenek mértékveteli utasítást.
Tisztelettel Pilcz Irma, Arad, D-ák
Ferencz-utca 80. sz. 788

Egy rövid zongora

eladó Neumann Antalnál, Deák Fe-
rencz-utca 86. sz. alatt. 798

Ötvenezer darab

különböző színes férfi és
női nap és esernyő 1 frt
10 kól kezdve eladatnak
Hegedüs Árminnál, Sza-
badság-tér 17., a 13 vér-
tanu szoborral szemben.
1041

Pártoljuk a hazai ipart!

Karpelesz Zsigmond

uriszabó műtermében

Arad, Weitzer János-u. 5.

A legújabb divatu

szövet-kelmék megérkeztek,
a melyek a legszebb kiállításban 48 óra alatt
készülnek. 986

Pártoljuk a hazai ipart!

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a régen bevált
orvos!

Steckenperfd Liliom-tejszappannal

Bergmann és Társa cég gyármánya
Drezda és Eiba melletti Teschenben. Az-
előtt Bergmann-féle Liliom-tejszappan (a
ket törpe védjeggyel) amely mentesíti az
arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű
fehér és finom szint ad az arcnak.

Darabonként 80 fillérért kaphatók a
következő győgytárakban:
Hajós Árpád, 1068
Rozsnya Mátya,
Pöldes Kelemen és
Vojtek és Weizer droguerájában.

Weinberger János

Arad és Temesvár

elsőrendű cipőárúháza

a Nagy csizmához.

Legnagyobb választék valódi
magyar, angol és amerikai 408

férfi és női cipőkben,

ugyszintén a tavaszi cipő-külön-
legességek férfi-, női, leány-, fiu-
és gyermekcipők már megérkeztek.

A propos!

Szenved Ön hajkihullás vagy haj-
korpában? Ha igen úgy tessék egyszer
megpróbálni!

Steckenperfd Bay-Rum

Bergmann és Társa gyármánya Drezda
és Eiba melletti Teschen. Azelőtt ere-
dett Bergmann-féle Champouing Bay-
Rum (3 törpe védjeggyel.) Rövid hasz-
nálat után megméltóztatik ezen kiváló
hajvíz hatásáról győződni.

Készletben van két koronás üvegek-
ben: Pöldes Kelemen győgytárban, Ke-
mény Ferencz és Gruber István utak fod-
rász üzleteiben. 1068

Jó karban lévő

kerti asztalok és padok eladók
Halász utca 16.

Edelspacher-utca 9. sz. ház

nagy kerttel, szabad kézből eladó.
1067.

Egy jó karban levő ház!

jó jövedelemmel, Demeter utca
87. szám alatt eladó. Bővebbet a
háztulajdonosnál ugyanott. 1057

Nagy Sándor vendéglője,

Toldy Club helyisége,
ARAD, Kopolna utca 8. szám,
volt Lámzer léle vendéglő.

Ajánlja a legjobb kitűnő hegyi
borokat, ugyszintén izléses étele-
ket pontos és gyors kiszolgálás
mellett.

Számos látogatást kér tisztelettel

Nagy Sándor

vendéglős. 997

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kiadóhivatalban.

Egy magányos ház,

2 szoba, egy konyha, élel kamara
szép kerttel, oltványfák, szőlővel
eladó. Választó-utca 3. sz. (Sar-
kad.) 1072

Fűszer- és csemege-üzlet megnyitás!

Weitzer János-utca Mayer-féle
házban, közvetlen a főpostával szemben
kapható: mindenféle **új. er. csemege**,
karpáti és óvári sajtok, kitűnő
tea-va. Délmagyarországi finom cse-
mege-almák. **Talipán-torta!**
Friss hal, ananasz, friss angolna, min-
dentéle felvágottak, kassai tormás, kas. ai
souka, györi knakk-koltász, friss sóda-
rak, sonkás kolbász. **Friss havasi juh-
túró.** Zöld borsó, új burgonya, kalarabé,
ugorka, borecet. Mindenféle vad. — Bo-
caes pártfogást kér tisztelettel. 1070

SZISZKA J.

SCHEER EDE

BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALTIPAR VÁLLALAT

ARAD, Szabadság-tér 10. szám.

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-födémek, víztartányok, gépalapzatok, átereszek, tűzbiztos vasvázás beton-építkezések, nedves lakások szárassá tételére, cement- és műkö munkálatok elkészítésére.

Czement és mosaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.

Tégla, Cserép

legkedvezőbbben kapható

Pollak Sándor

körkomeze téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

Városi telefon 206-255.

Gyári " 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Rákóczy u. 23. sz. lakásomon. A téglát vám- és fuvarmentesen saját igáimmal házhoz szállítom. — A gyárba sa-
ját új műtany vezet. 84

Üzlet áthelyezés!

Varga János

kárpitos és díszítő üzlet

Arad, Deák Ferencz-utca 7. sz.

Van szerencsém a tisztelt vendégekön-
séget értesíteni, hogy

kárpitos és díszítő üzletemet

Deák Ferencz-utca 7. sz. alatti
üzlethelyiségbe helyeztem át.

Allandó nagy raktárt tartok modern
salon, férőszoba és ebédlő garnitúrákból,
háló és ebédlő divánokból a legfinomabb
kiállítású a legolcsóbb kivitelig.

Butorszövedek, szőnyegek és függő-
nyökbek nagy választék! Afrike és ló-
szőrmatrácok! — Ablakredők!

Nagybecsű jóindulatu pártfogást kér

977 VARGA JÁNOS, kárpitos.

Legolcsóbb árak!

Magyarádon

a nagyúri hegyen 8 kat. hold
teljesen beültetett és teljesen

termő szőlő

két kolnával, nagy borospinczé-
vel és teljes felszereléssel

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Dr. Parecz Béla
ügyvéd. 1058

Batthyány utca 20. szám alatt.

Mayerhoffer Adolf

kereskedelmi és díszmű könyvkötészele

Arad, Weitzer János-utca, Minorita-palota.

T. sz.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni,
hogy helyben egy modern és mindenféle
könyvkötő munkák elkészítésére felszerelt

könyvkötő-műhelyt

nyitottam, melyben készítek mind-
díszkötéseket, passepartoutokat, családi nap-
lőket, képkereteket, kassettákat, stb. bőr-
plüss- és selyemből, egyszerűbb és díszes ki-
vitelben méltányos árak mellett.

Technikai munkáknál is a legjára-
sabb vagyok s így Igérniük és építészeti
tervrajzok felkötését pontosan ké-
szen. 620

Kiváló tisztelettel

Mayerhoffer Adolf

Aradon, Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Az ország vidéki városaiban a legnagyobb választék
magyar gyártmányu
gyermek kocsikban!

E cégnek újból érkeztek vaggonszámra
különféle ülő-, fekvő- és sport-kocsik

Darabja 5 forinttól 35 forintig!

FISCHER SIMON Nagy-Áruháza

ARAD, Szabadság-tér 12.